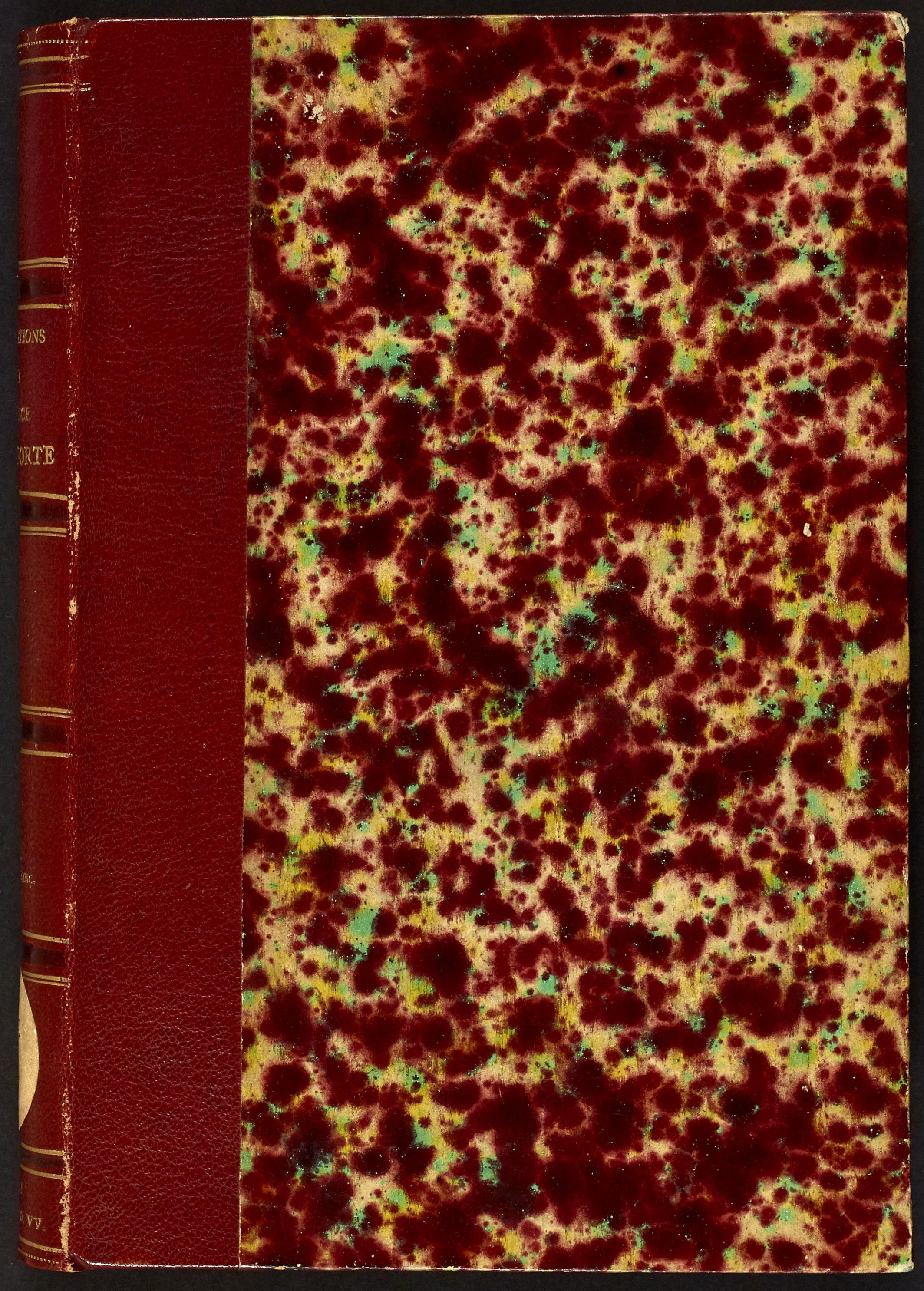
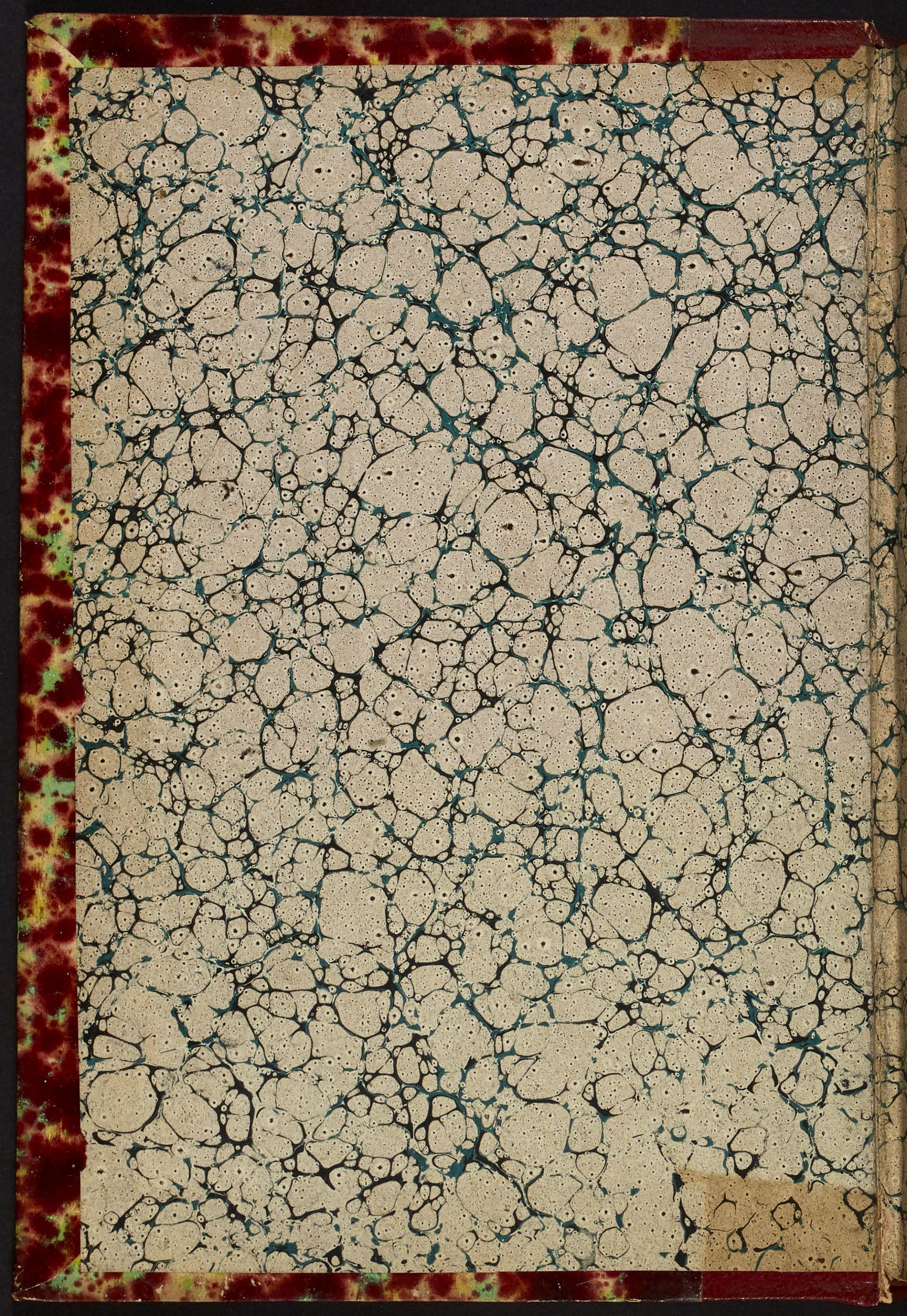
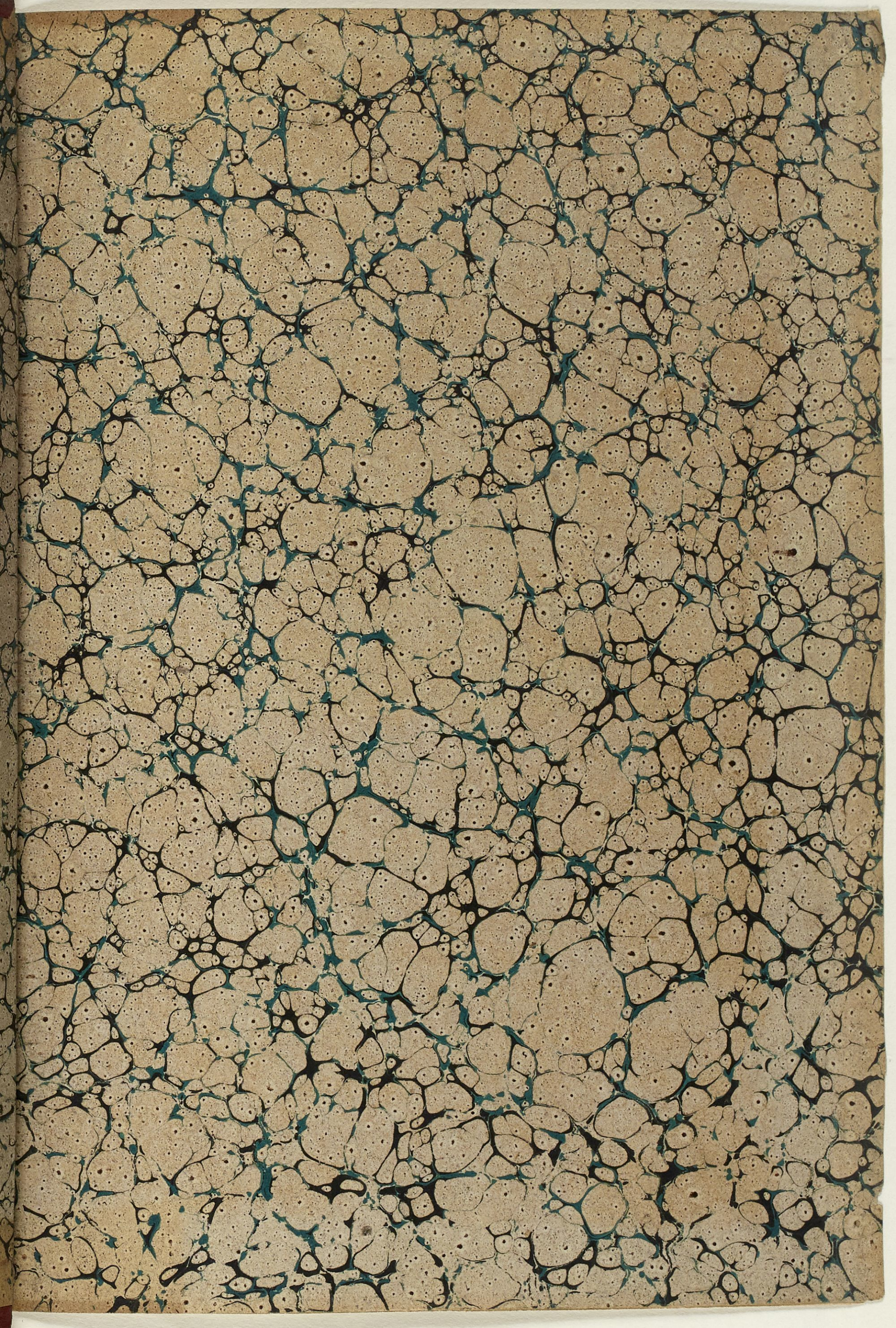
CAPITULATIONS
ENTRE
LA FRANCE
ET LA PORTE

MS

TURC ET FRANC.

Capitulations ou Traités entre la France et la Porte Ottomane renouvellées en 1740 et de l'hégire 1153.

François Ier a été le premier de nos Rois qui ait fait des traités avec la porte et qu'il obtint en 1535 de Soliman le Canoniste les premieres capitulations en faveur du Commerce et de la religion Catholique dans les etats du Grand Seigneur en 1604 Henry IV en obtint du Sultan Achmed Ier le renouvellement avec quelques additions en 1673 elles furent renouvellées et augmentées sous le regne du Sultan Mehemed IV a la réquisition de Louis XIV. Et enfin en 1740 Le roy Louis XV a obtenu du Sultan Mahmoud

le renouvellement et les additions considerables qui forment aujour=dhuy la moitié des articles de ce traité. Ceci est cequi compose le Chiffre du Grand Seigneur

L'empereur Sultan Mahmoud, fils de Sultan Moustapha toujours victorieux

Voicy ce qu'ordonne ce Signe glorieux et imperial, Conquerant du monde, cette marque noble et Sublime dont l'efficacité pro=cede de l'assistance Divine Moi qui par l'excellence des faveurs infinies du très haut et par leminence des miracles remplis de bénédiction du chef des prophetes à qui soient

les Salutes les plus amples
de même qu'a sa famille et
a ses compagnons, Suis le
Sultan des glorieux sultans
L'empereur des puissants empe=
=reurs, le distributeur des
couronnes aux Cosroès qui sont
assis sur les trônes, l'ombre
de Dieu sur la terre, le serviteur
des deux illustres et nobles
villes de la Mecque et de Mé=
=dine, lieux augustes et sacrés
ou tous les musulmans ad=
=dressent leurs vœux : le protecteur
et le maitre de la sainte jerusa=
=lem ; le Souverain des trois
g^des villes de Constantinople
Andrinople et Brousse de même
que de Damas odeur de
Paradis, de Tripoli de Syrie

de l'Egypte, la rareté du siecle
et renommée pour ses délices
de toute l'Arabie, de l'Afrique
de Barca de Cairovan, d'Alep
des Irak Arab et Agden
de Bassora de Lahsa
de Dilem et particulierement
de Bagdad capitale des
Kalifes de Rakka de Mossoul
de Chehrezour de Diarbekir
de Zulkadrie, d'Erzerum les
delicieuse de Sebaste d'Adana
de la Caramanie de Kars
de Tchildir de Van des iles
de Morée de Candie de Chypre
Chio et Rhodes de la Bar=
=barie de l'Ethiopie des places
de Guerre d'Alger de Tripoli
et de Tunis des iles et des
cotes de la mer blanche et

de la mer Noire des pays de Natolie et des Royaumes de Romelie de tout le Kurdistan de la Grece de la Turcomanie de la Tartarie de la Circassie du Cabarta et de la Georgie des nobles tribus des Tartares et de toutes les hordes qui en dépendent de Caffa et autres lieux circonvoisins de toute la Bosnie et dépendances de la forteresse de Bagdad place de guerre de la Servie de même que des forteresses et Chateaux qui s'y trouvent des pays de l'Albanie de toute la Valachie de la Moldavie et des forts et fortins qui se trouvent dans ces cantons possesseur enfin de nombre de

villes et de forteresses dont il est superflu de rapporter et de vanter icy les noms.
Moi qui suis l'empereur, l'azyle de la justice et le roy des roys le centre de la vic=
=toire le Sultan fils de Sultan l'empereur Mahmoud le conqué=
=rant fils de Sultan Mus=
=tapha fils de Sultan Mah=
=mmed moi qui par ma pui=
=ssance origine de la felicité suis orné du titre d'Empereur des deux terres et pour com=
=ble de la grandeur de mon Kalifat suis illustré du titre d'empereur des deux Mers.
La gloire des grands Princes de la croyance de Jesus l'élite des grands et

magnifiques de la religion du Messie, l'Arbitre et le médiateur des affaires des nations Chre=tiennes, revetu des vraies marques d'honneur et de dignité rempli de grandeur de gloire et de majesté, l'empereur de france et d'autres vastes royaumes qui en dépendent notre trés magnifique, trés honoré sincere et ancien ami Louis XV. au quel Dieu accorde tous Succés et félicité ayant envoyé a notre auguste Cour qui est le Siege du Kalifat une lettre contenant des temoignages de la plus parfaitte sincerité et de la plus particuliere affection candeur et droiture et la ditte lettre etant destinée

pour notre sublime porte de
felicité qui par la bonté
infinie de l'etre Suprême incon-
-testablement majestueux est
l'asyle des Sultans les plus
magnifiques et des Empereurs
les plus respectables Le modele
des Seigneurs chretiens habile
prudent estimé et honoré ministre
Louis Sauveur Marquis de
Villeneuve, son conseiller d'etat
actuel, et son Ambassadeur a
notre porte de félicité, dont la fin
soit comblée de bonheur, auroit
demandé la permission de présenter
et de remettre la ditte lettre
ce qui lui auroit été accordé par
notre consentement impérial
conformément a l'ancien usa-
-ge de notre cour et consé-

=quemment le dit Ambassadeur
ayant été admis jusque devant
notre trône impérial environné
de lumierre et de gloire il y auroit
remis la susditte lettre et auroit
été temoin de notre majesté
en participant a notre faveur
et grace impériale, ensuitte la
traduction de sa teneur affectueuse
auroit été présentée et rapportée
selon l'ancienne coutume des
Ottomans au pied de notre
Sublime trone par le canal du
très honoré elhadjy Mehemmed
pacha notre premier ministre
l'interprete absolu de nos ordon=
=nances l'ornement du monde
le maintien du bon ordre des
peuples l'ordonnateur des grades
de notre empire l'instrument

de la gloire de notre couronne le Canal des graces de la Majesté royale, le très vertueux grand visir mon vénérable et fortuné ministre lieutenant général dont Dieu fasse per=
=petuer et triompher le pou=
=voir et la prosperité. Et comme les expressions de cette lettre amicale font connoître le désir et l'empréssement de sa majesté a faire comme par cy devant tous honneurs et ancienne amitié jusqua présent maintenue depuis un temps immémorial entre nos glorieux ancêtres sur qui soit la lumierre de Dieu Et les tres magnifiques empereurs de france, et que dans la ditte lettre il est question en considération

de la sincere amitié et de
l'attachement particulier que
la France a toujours témoignés
a notre maison impériale
de renouveller encore pendant
l'heureux temps de notre
glorieux regne et de fortiffier
et éclaircir par l'addition
de quelques articles les
capitulations impériales
déja renouvellées l'an de
l'hegire 1084 sous le regne
de feu Sultan Mehemed
notre auguste ayeul noble et
généreux pendant sa vie
et bienheureux a sa mort
les quelles capitulations
avoient pour but que les
Ambassadeurs Consuls
Interpretes Négociants

et autres sujets de la France soient protegés et maintenus en tout repos et tranquillité.

„ Nota ce passage est la base
„ de tous les privileges des
„ François en Turquie il sert
„ souvent de motif dans les
„ requêtes des Ambassadeurs
„ et de fondement aux firmans
„ du grand Seigneur. Et qu'enfin il est parvenu a notre connoi=ssance impériale qu'il a été conféré sur ces points entre le dit Ambassadeur et les ministres de notre Sublime porte, les fondements de l'amitié qui depuis un temps immémorial subsiste avec Solidité entre la cour de france et notre Sublime porte.

et les preuves convaincantes
que Sa majesté en a données
particulierement du temps de
notre glorieux regne, faisant
esperer que les liens d'une
pareille amitié ne peuvent
que se resserrer et se fortiffier
de jour en jour ces motifs
nous ont inspiré des sen=
=timents conformes a ses
désirs, et voulant procurer au
commerce une activité et aux
allants et venants une sureté
qui sont les fruits que doit
produire l'amitié non seule=
=ment nous avons confirmé
par ces présentes dans tou=
=te leur étendue les capitula=
=tions anciennes et renouve=
=llées de même que les

articles insérés lors de la
susditte datte mais pour
procurer encore plus de repos
aux négocians et de vigueur
au commerce nous leur avons
accordé l'exemption du droit
de mézeterie quils ont payé
de tout temps de même que
plusieurs autres points concer=
=nant le commerce et la sureté
des allants et venants lesquels
ayant été discutés traités et réglés
en bonne et due forme dans les
diverses conférences qui se sont
tenues a ce sujet entre le susdit
ambassadeur muni d'un pouvoir
suffisant et les personnes prépo=
=sées de la part de notre sublime
porte. Apres l'entiere conclusion
de tout mon suprême et

absolu

absolu grand visir en auroit rendu compte a notre etrier impérial, et notre volonté etant de temoigner spécialement en cette occasion le cas et l'estime que nous faisons de l'ancienne et constante amitié de l'empereur de france qui vient de nous donner des marques particuli=eres de la sincérité de son cœur, nous avons accordé notre signe impérial pour l'execution des articles nouvellement conclus, et conséquemment les capitulations anciennes et renouvellées ayant été transcriptes et rapportées exactement mot pour mot au commencement et suivis des articles nouvellement reglés et accordés ces présentes

capitulations impériales au=
=roient été remises et consignées
dans l'ordre susdit entre les
mains du dit Ambassadeur
et pour l'exécution d'icelles, le
présent commandement impérial
seroit émané dans les termes
suivants — Scavoir

Article premier On n'inquie=
=tera point les françois qui vont
et viendront pour visitter Jérusalem
de même que les réligieux qui sont
dans l'eglise du St Sépulchre ditte
Kamama

Article deuxième

Les empereurs de france n'ayant
eu aucun procédé qui put porter
atteinte a l'ancienne amitié qui les
unit avec notre sublime porte sous
le regne de feu l'empereur Sultan
Selim d'heureuse mémoire il auroit

été accordé aux françois un comman=
=dement impérial pour la levée
cidevant prohibée des cotons en
laine, cotons filés et cordouans
maintenant en considération de cette
parfaitte amitié, comme il a déja
été inseré dans les capitulations
que personne ne puisse les empêcher
d'achetter des cires et des cuirs
dont la sortie etoit déffendue du
temps de nos magnifiques ayeux
ce privilége leur est confirmé comme
par le passé **Article troisiéme**

Et comme par cidevant les mar=
=chands et autres françois n'ont
point payé de droit sur les piastres
quils ont apportées de leurs pays
dans nos états, on n'en exigera pas
non plus présentement; et nos
trésoriers et officiers de la monnoie

ne les inquiéteront point sous pretexte de fabriquer de la monnoies du pays avec leurs piastres Article quatrième Si des marchands françois etoient embarqués sur un batiment ennemi, pour trafiquer comme il seroit contraire aux lois de vouloir les dépouiller et les faire esclaves, parce qu'ils se seroient trouvés dans un navire ennemi.

" le mot Karby employé icy et
" dans plusieurs autres endroits
" ne signiffie pas tout a fait
" ennemi et signiffie litteralem.t
" militaire ou relatif a la guerre
" il s'entend des nations chretienes
" qui ne sont point en traité avec
" la porte et generallement de
" toutes les nations amies ou
" ennemies qui ne sont pas

" musulmanes il revient au
" terme de barbare dont se
" servoient les grecs et les
" Romains l'on ne pourra sous
ce pretexte confisquer leurs biens
ni faire esclaves leurs personnes
pourvu qu'ils ne soient point en
acte d'hostilité sur un batiments
corsaire et qu'ils soient dans leur
état de marchand Article cinq
Si un françois ayant chargé des
provisions de bouche en pays ennemi
sur son propre vaisseau pour les
transporter en pays ennemi, etoit ren=
=contré par des batiments Musul=
=mans on ne pourra prendre le
vaisseau ni faire esclave les persons
sous pretexte qu'ils transportent des
provision a l'ennemi Article
sixième Si quelqu'un de nos

Sujets emportoit des provisions de bouche chargées dans les etats musulmans, et quil fut pris en chemin les françois qui se trouve=roient a la solde dans le vaisseau ne seroient point faits esclaves

Article septieme Lorsque des françois auront achetté de plein gré des provisions de bouche des navires Turcs, et quils seront ren=contrés par nos vaisseaux, tandis quils s'en vont dans leur pays et non en pays ennemi ces vais=seaux françois ne pourront être confisqués ni ceux qui seront dedans faits esclaves et s'il se trouve quelques françois pris de cette manniere il sera élargi et ses effets restitués.

Article huitieme Les marchandises qui sont le bon

plaisir de l'empereur de france seront apportées de ses états dans les nôtres par leurs marchands de même que celles qu'ils emporteront seront estimées au même prix qu'elles l'ont été anciennement pour l'exaction de la Douane qui se percevra de la même façon sans qu'il soit fait aucune augmentation sur l'estime des dittes marchandises. Article neuvième On n'exigera la Douane que des marchandises débarquées pour être vendues et non de celles qu'on voudra transporter dans d'autres échelles a quoi il ne sera mis aucun empêchement Article Dixième On n'exigera d'eux ni le nouvel impot

de Kassabie ni reft ni badj
ni yassak Kouly et par plus
de trois cent aspres pour le droit
de bon voyage dit selametlik resmy
Article Onzième Quoique les
corsaires d'Alger soient traités favo=
=rablement lorsquils abordent dans
les ports de france ou on leur donne
de la poudre du plomb des voiles
et autres agrés neanmoins ils ne
laissent pas de faire esclaves les
françois quils rencontrent et de piller
le bien des marchands, ce qui leur
ayant été plusieurs fois deffendu
sous le regne de notre ayeul de
glorieuse mémoire ils ne se seroient
point amendés; bien loin de donner
mon consentement impérial a
une pareille conduitte, nous voulons
que s'il se trouve quelque françois

fait esclave de cette façon il soit mis en liberté et que ses effets lui soient entierement restitués; Et si dans la suitte ces corsaires persistent dans leur désobeissance, sur les informations par lettres qui nous en seront données par sa majesté le beglerbey qui se trouvera en place sera depossédé et l'on fera dedommager les françois des agrés qui auront été déprédés Et comme jusqua present ils ne se sont pas beaucoup souciés des deffenses reitérées qui leur ont été faittes a ce sujet Au cas que dorénavant ils n'agissent pas conformément a mon ordre impérial l'empereur de france ne les souffrira point sous ses forteresses. leur refusera l'entrée de ses ports, et les moyens

qu'il prendra pour réprimer leurs brigandages ne donneront aucune atteinte a notre traité conformém^t au commandement impérial émané du temps de nos ancêtres, dont nous confirmons icy la teneur, promettant encore d'agréer les plaintes de même que les bons temoignages de sa majesté sur cette matierre.

Article Douzième

Nos augustes ayeux de glorieuse mémoire ayant accordé aux françois des commandements pour pêcher du corail et du poisson dans le Golphe d'Vsturgha dépendant d'Alger et de Tunis nous leur permettons pareillement de pêcher du Corail et du poisson dans lesdits endroits suivant l'ancienne coutume et on ne les

laissera inquiétter par persoune a ce sujet. Article Treisiême Leurs interprêtes qui sont au service de leurs Ambassadeurs seront exempts du tribut dit Kharatch du droit de Kassabie et des autres impots arbitraires dits tekialif-urfie Article Quatorziême Les marchands françois qui auront chargé des effets sur leurs bati=ments, et ceux de nos sujets qui trafiqueront avec leurs navires en pays ennemi payeront exacte=ment aux Ambassadeurs et aux consuls le droit de consulat et leurs autres droits sans opposition ni contravention quelcon que Article Quinziême S'il arrivoit quelque meurtre ou

quelqu'autre désordre entre les françois leurs ambassadeurs et leurs consuls en décideront selon leurs us et coutumes sans qu'au=cun de leurs officiers puisse les inquiétter a cet égard Article Seizième En cas que quelque personne intente un procès aux consuls établis pour les affaires de leurs marchands, ils ne pourront être mis en prison ni leur maison scellée et leur cause sera écoutée a notre porte de félicité Et si l'on produisoit des commandements anterieurs ou posterieurs contraires a ces articles, ils seront de nulle valeur et il sera fait en conformité des capitulations imperiales Article Dixseptième Renouvellemt

„ et additions accordées par
„ Sultan Ahmed 1er à Mr de
„ Breves Ambassadeur d'Henry
„ IV en 1604. Et outre que la
famille de l'Empereur de France
est en possession du rêne de
l'autorité souveraine avant les roys
et les princes les plus renommés
parmi les nations Chretiennes
comme depuis le temps de nos
augustes peres et de nos glorieux
ancêtres elle a conservé avec notre
Sublime porte une amitié plus
constante et plus sincere que tous
les autres roys sans que depuis
lors il soit rien survenu entre
nous de contraire a la foi des
traités et qu'elle a temoigné a
cet egard toute la constance et la
fermeté possibles nous voulons

lorsque les Ambassadeurs de france
résidants à notre porte de felicité
viendront à notre Supreme divan
et qu'ils iront chez nos visirs
et nos trés honorés conseillers
ils ayent suivant l'ancienne
coutume, le pas et la preseance
sur les Ambassadeurs d'Espagne
et des autres rois. Article
Dixhuitiême On n'exigera
d'eux ni douanne ni droit de
badj sur ce qu'ils feront venir
a leurs dépens pour leurs présents
et habillements et pour leurs
besoins et provisions de boire et
de manger et les Consuls de
france qui sont dans les villes
de commerce auront pareillem^t
la preseance sur les consuls
d'Espagne et des autres rois

ainsi quil se pratique a notre
porte de félicité Article Dix
neuvième - Comme les françois
qui commercent en tout temps
avec leurs biens effets et navires
dans les échelles et dans les
ports de nos états y vont et
viennent sur la bonne foi et
sur l'assurance de la paix, lors
que leurs batiments seront
exposés aux accidents de la mer
et quils auront besoin de secours
nous ordonnons que nos vaisseaux
de guerre et autres qui se trou=
=veront a portée aient a leur
donner toute l'assistance neces=
=saire et que les comandants
chefs capitaines ou lieutenants
ne manquent pas envers eux
aux moindres égards, donnant

tous leurs Soins et leur attention
a leur fournir pour leur argent
les provisions dont ils auront besoin
et si par la violence du vent
la mer jettoit a terre leur batimt.
les Gouverneurs juges et autres
les Secoureront et tous les effets
et marchandises Sauvés du
naufrage leurs Seront restitués
Sans difficultés Article
Vingtième Nous voulons que
les françois marchands drogmans
et autres; pourvu qu'ils Soient dans
les bornes de leur état aillent et
viennent librement par mer et
par terre pour vendre achetter
et commercer dans nos états
et qu'aprés avoir payé les droits
d'usage et de consulat, Selon
qu'il s'est toujours pratiqué

ils ne

ils ne puissent etre inquiétés ni mo-
=lestés en allant et venant par nos
amiraux capitaines de nos batiments
et autres non plus que par nos
trouppes **Article vingt et un**
On ne pourra forcer les marchands
françois a prendre contre leur gré
certaines marchandises, et ils ne
seront point inquiettés a cet égard
Article vingt deuxième Si
quelque françois se trouve endetté
on attaquera le débiteur, et l'on ne
pourra rechercher ni prendre a
partie aucun autre, a moins quil
ne soit sa caution **Si un**
françois vient a mourir ses biens
et effets, sans que personne puisse
s'y ingerer seront remis a ses
éxécuteurs testamentaires Et s'il
meurt sans testament ses biens

seront données a ses compatriotes par l'entremise de leur consul, sans que les officiers du fisc et du droit d'aubaine comme beitulmadgy et cassam puissent les inquietter

Article vingt troisième. Les marchands les Drogmans et les consuls françois dans leurs achapts vente commerce cautionnements et autres affaires de justice se rendront chez le Kadi ou ils feront dresser un acte de leurs accords, et le feront enregistrer, afin que si dans la suitte il survenoit quelque different, on ait recours a l'acte et aux registres et qu'on juge en conformité; et si sans s'être muni de l'une ou de l'autre de ces formalités, l'on veut intenter quelque procés contre les regles de la justice en ne produisant

que de faux temoins, on ne permet=
=tra point de pareille Supercherie
et leur demande* contraire a la jus=
=tice ne sera point écoutée; et si
par pure avidité quelqu'un accusoit
un françois de lui avoir dit des
injures on empêchera que le françois
ne soit inquiété contre les* loix de la
justice Et si un françois venoit a
s'absenter pour cause de dette ou de
quelque faute, on ne pourra saisir
ni inquiétter a ce sujet aucun
autre françois qui seroit innocent
et qui n'auroit point été sa caution

Article vingt quatrième S'il se
trouve dans nos états quelque esclave
dépendant de la france et qu'il
soit réclamé comme françois par
leurs Ambassadeurs ou leurs consuls
il sera amené avec son maitre

ou son procureur a ma porte de félicité pour que l'affaire y soit décidée On n'exigera point de Kharateh ou tribut des françois établis dans mes états Article vingt cinquième Lorsqu'ils enverrout de leurs gens capables pour remplacer leurs consuls établis a Alexandrie a Tripoli de Syrie et dans les autres échelles, persoñe ne s'y opposera et ils seroat exempts des impots arbitraires dits teKialif urfié Article vingt sixieme Si quelqu'un avoit un différent avec un marchand françois et qu'ils se portassent chez le Kadi, ce juge n'ecoutera point leur procès, si le Drogman françois ne se trouve présent Et si cet interprête est occuppé

pour lors a quelqu'affaire pressante
on differera jusqua ce qu'il vienne
Mais aussi les françois s'empres-
-seront de le représenter sans
abuser du pretexte de l'absence
de leur Drogman* et s'il arrive
quelque contestation entre les
françois, les Ambassadeurs et les
consuls en prendront connoissance
et en décideront selon leurs us et
coutumes sans que personne
puisse s'y opposer Article
vingt septième Il etoit d'un
usages ancien que les batiments
françois qui partoient de Cons-
-tantinople aprés y avoir été
visittés, l'étoient encore aux Cha-
-teaux des Dardanelles, aprés
quoi on leur permettoit de
partir On a introduit depuis

contre l'ancienne coutume une autre visitte a Gallipoli Dorena=vant conformément a l'ancien usage ils poursuivront leur routte aprés qu'on les aura visitte aux Dardanelles Article vingt-huitième Quand nos vaisseaux nos Galeres et nos armées navales se rencontreront en mer avec les vaisseaux francais, ils ne se feront aucun mal ni dommage mais au contraire ils se donneront reciproquement toutes sortes de temoignages d'amitié, et si de leur plein gré ils ne font aucun présent on ne les inquietera point et on ne leur prendra par force ni agrés ni hardes ni jeunes garcons ni aucune autre chose qui leur appartienne. Article

Vingt neuvième Nous confirmons aussi pour les francois tout ce qui est contenu dans les capitulations impériales accordées aux Venitiens Et deffendons a toutes sortes de personnes de s'opposer par aucun empêchement contestation ni Chicane au cours de la justice et a léxécution de nos capitulations impériales

Article Trentième Nous voulons que les navires et autres batiments francois qui viendront dans nos états, y soient bien gardés et soutenus, et quils puissent s'en retourner en toute sureté; et si lón pilloit quelque chose de leur hardes et de leurs effets; non seulement on se donnera toute sorte de mouve-vements pour le recouvrement tant des biens que des hommes

mais même on punira rigoureu=
=sement les malfaiteurs quels
quils puissent être **Article
Trente unième** Commandons
a nos gouverneurs amiraux
vice rois Kadis Douanniers
Capitaines de nos navires, et
généralement a tous autres
habitants de nos états, d'exé=
=cuter ponctuellement tout ce
qui est contenu dans cette Capi=
=tulation impériale Symbole
de la justice sans y apporter
la moindre contravention de
sorte que si quelqu'un ose s'op=
=poser et s'opiniatrer contre
l'exécution de mon comandem^t
imperial, nous voulons quil soit
regardé comme criminel et
rebelle et qui comme tel il soit

chatié sans aucune rémission ni délai, pour servir d'exemple aux autres. Enfin notre volonté est qu'on ne permette jamais rien de contraire a la bonne foi et aux accords conclus par les capitu=lations accordées sous les augustes regnes de nos magni=fiques ayeux de glorieuse mémoire.

Article Trente deuxième

Renouvellement et additions accordées par Sultan Mehe=med IV a Mr de Nointel Ambassadeur de Louis XIV en 1673. Comme les nations ennemies qui n'ont point d'Ambassadeurs décidés a ma porte de félicité allaient et venoient cy devant dans nos états, sous la banniere de

l'empereur de france soit pour
commerce soit pour pelerinage,
suivant la permission impé=
riale quils en avoient eue sous
le regne de nos ayeux de glori=
=euse mémoire; de même quil
est aussi porté par les anciennes
capitulations accordées aux
françois et comme ensuitte pour
certaines raisons, l'entrée de
nos états avoit été absolument
prohibée a ces mêmes nations
et quelles avoient même été
retranchées desdites capitulations
Neanmoins l'empereur de
france ayant témoigné par
une lettre quil a envoyé a
notre porte de félicité quil
désiroit que les nations enne=
=mies auxquelles il etoit

deffendu de commercer dans nos
états eussent la liberté d'aller et
venir a Jerusalem, de même
qu'elles avoient coutume d'y aller
et venir sans être aucunement
inquiéttées et que si par la suitte
il leur etoit permis d'aller et venir
trafiquer dans nos états ce fut
encore sous la banniere de france
comme par cidevant, la demande
de l'Empereur de france auroit été
agrée en considération de l'ancienne
amitié qui depuis mes glorieux
ancêtres, subsiste de pere en fils
entre sa majesté et ma sublime
porte Et il seroit émané un
commandement impérial dont
la teneur suit savoir Que
la nation Chrétienne et
ennemies qui sont en paix avec

l'empereur de france, et qui désireront de visitter Jérusalem puissent y aller et venir dans les bornes de leur état, en la manierre accoutumée, en toute liberté et sureté, sans que per=sonne leur cause aucun trouble ni empêchement Et si dans la suitte il convient d'accorder aux dittes nations la liberté de commerce dans nos états elles iront et viendront pour lors sous la banniere de l'empereur de france, comme auparavant sans quil leur soit permis d'aller et de venir sous aucune autre bannierre Les anci=ennes capitulations impériales qui sont entre les mains des françois depuis

les règnes de mes magnifiques ayeux jusqu'aujourd'hui et qui viennent d'être rapportées en détail ci dessus ayant été maintenant renouvellées avec une addition de quelques nouveaux articles, conformement au commandement impérial emané en vertu de mon Khatt-chérif le premier de ces articles porte que les évêques dependants de la france et les autres religieux qui professent la religion franque de quelque nation ou espece qu'ils soient, lorsqu'ils se tiendront dans les bornes de leur état ne seront point troublés dans l'exercice de leurs fonctions, dans les endroits de notre empire où ils sont depuis longtemps

Article trente troisieme

Les religieux francs qui suivt l'ancienne coutume sont établis dedans et dehors de la ville de Jérusalem dans l'église du saint sepulchre appellée Kamama ne seront point inquiéttés pour les lieux de visitation qu'ils habitent, et qui sont entre leurs mains lesquels resteront encore entre leurs mains comme par cidevant sans qu'ils puissent être inquietés a cet égard non plus que par des prétentions d'impositions, et s'il leur survenoit quelque procés qui ne put être décidé sur les lieux il sera renvoyé a ma sublime porte

Article trente quatrieme

Les françois ou ceux qui

dépendent d'eux, de quelque nation ou qualité qu'ils soient, qui iront a Jérusalem ne seront point inquiéttés en allant et venant

Article Trente cinquième

Les deux ordres de religieux françois qui sont a Galata savoir les Jésuittes et les Capucins y ayant deux églises qu'ils ont entre leurs mains ab antiquo resteront encore entre leurs mains et ils en auront la possession et jouissance et comme l'une de ces églises a été brulée elle sera rebatie avec permission de la justice et elle reste=ra comme par cy devant entre les mains des Capucins sans qu'ils puissent être inquiétés a cet égard On n'inquiétera par non plus les églises que la nation françoise

a a Smyrne a Seyde a Alexan-
-drie et dans les autres échelles
et l'on n'exigera d'eux aucun argent
sous ce pretexte Article trente
sixième On n'inquiétera pas
les françois quand dans les bornes
de leur etat, ils liront l'évangile
dans leur hopital de Galata

Article Trente septième

Quoique les marchands françois
ayent de tout temps payé cinq
pour cent de Douane sur les
marchandises qu'ils apportoient dans
nos états et qu'ils en emportoient
comme ils ont prié de reduire ce droit
a trois pour cent en consideration de
l'ancienne amitié qu'ils ont avec
notre Sublime porte, et de le faire
inserer dans ces nouvelles capitula-
-tions, nous aurions agrée leur

demande

demande, et nous ordonnons qu'en conformité on ne puisse exiger d'eux plus de trois pour cent; et lorsqu'ils paieront leur douane on la recevra en monnoie courante de nos états pour la même valeur qu'elle est reçue au trésor inépuisable sans pouvoir être inquiété sur la plus ou la moins value d'icelle

Article Trente huitième

Les Portugais Siciliens, Catalans, Messinois, Anconois, et autres nations ennemies qui n'ont ni Ambassadeurs ni consuls ni agents a ma Sublime porte et qui de leur plein gré comme ils faisoient anciennement, viendront dans nos états sous la banniere de l'empereur de france, paieront la douanne comme les françois

sans que personne puisse les inquiétter, pourvu qu'ils se tien=nent dans les bornes de leur état et qu'ils ne commettent rien de contraire a la paix et a la bonne intelligence **Article Trente Neuvième** Les françois payeront le droit de mézeterie sur le pied que les marchands Anglois, et les receveurs de ce droit qui sont a Constantinople et a Galata ne pourront les molester pour en exiger d'avantage Et si les receveurs de la Douane pour augmenter leurs droits veulent estimer les marchandises a plus haut prix ils ne pourront refuser de la même marchandise au lieu d'argent Et quant ils auront été payés de la Douane sur les soies et les

indiennes, ils ne pourront l'exiger
une seconde fois Lorsque les
Douaniers auront reçu leur dou=
=ane, ils en donneront l'acquit
et n'empêcheront point les françois
de porter leurs marchandises dans
une autre échelle ou l'on ne
pourra non plus les inquietter
par la prétention d'une seconde
Douane. Article quarante
Les Consuls de france et ceux
qui en dépendent comme
religieux marchands et interpré=
=tes, pourront faire du vin
dans leurs maisons et en
faire venir de dehors pour
leur provision ordinaire sans
qu'on puisse les inquieter a ce
sujet. Article Quarante un
Les procés excédant quatre

mille Aspres seront écoutés a mon divan impérial et nulle part ailleurs Article quarante deux S'il arrivoit quelque meurtre dans les endroits ou il y a des françois, tant qu'il ne sera point donné de preuves contre eux on ne pourra désormais les inquiéter ni leur imposer aucune amende ditte dgérimé Article quarante trois Les privilèges ou immunités accordées aux françois auront aussi lieu pour les interprêtes qui sont au service de leurs Ambassadeurs Renouvellem^t et additions accordées par Sultan Mahmoud a Mr de Villeneuve Ambassadeur de Louis XV. en 1740

Non seulement j'accepte et
confirme les présentes capitulati=
=ons anciennes et renouvellées
ainsi quil a été rapporté cy-
dessus sous le regne de mon
auguste ayeul de glorieuse
mémoire, Mais encore les arti=
=cles demandés et nouvellement
réglés et accordés, ont été joints
a ces anciennes capitulations
dans la forme et teneur cy
après savoir Article qua=
=rante quatre. Outre le pas
et la préseance portés par les
deux precedents articles
en faveur des Ambassadeurs et
des Consuls du très magnifique
empereur de france; comme le
titre d'empereur a été attribué
ab antiquo par ma sublime

porte a sadite majesté les Ambassadeurs et les Consuls seront aussi traités et considérés par ma porte de félicité avec les honneurs convenables a ce titre. Article quarante cinq Les Ambassadeurs du très magnifique empereur de france de même que les Consuls se serviront de tels Drogmans quils voudront et emploieront tels janissaires quil leur plaira sans que personne puisse les obliger de se servir de ceux qui ne leur conviendroient par Article quarante six

Les Drogmans véritablement françois etant les représentants des Ambassadeurs et des Consuls lorsquils interpreteront au juste

leur commission et quils s'acquiteront de leurs fonctions, ils ne pourront être ni réprimandés ni emprisonés et s'ils viennent a manquer en quelque chose ils seront corrigés par leurs Ambassadeurs ou leurs Consuls sans que personne autre les puisse molester Article quarante sept Des Domestiques rayas ou sujets de ma Sublime porte, qui sont au service de l'Ambassadeur dans son palais quinze seulement seront exempts des impositions et ne seront point inquiétés a ce sujet Article quarante huit Ceux qui sont sous la domination de ma Sublime porte, Musulmans ou rayas quels quils soient ne pourront forcer les

Consuls de france véritablement françois a comparoitre personnelle=ment en justice, lorsquils auront des Drogmans; et en cas de besoin ces musulmans ou rayas plaideront avec les Drogmans qui auront été commis a cet effet par leurs Consuls Article quarante neuf Les Pachas Kadis et autres comman=dants, ne pourront empêcher les consuls, ni leurs Substituts par commandement d'arborer leur pavillon suivant l'étiquette dans les endroits ou ils ont coutume d'habiter depuis longtemps Article Cinquante Il sera permis d'employer pour la sureté des maisons des Consuls tels janissaires quils demanderont, Et ces sortes de Janissaires

seront protégés par les odabachis et par les autres officiers, sans que pour cela on puisse exiger desdits Janissaires aucun droit ni reconnoissance. Article Cinquante un Lorsque les Consuls, les Drogmans et les autres dépendants de la france feront venir du raisin pour leur usage dans les mai=sons ou ils habitent, pour en faire du vin, ou qu'il leur viendra du vin pour leur provision; nous voulons que tant a l'entrée que lors du transport les Janissaires Aga Bostangi-bachi, toptchy bachi vaivodes et autres officiers, ne puissent demander aucun droit ni donative, et qu'on se conforme

à cet égard au contenu des Comman=
=dements qui ont été donnés à
ce sujet par les empereurs nos
prédécesseurs, et qu'on a été dans
l'usage de donner jusqu'à présent

Article Cinquante deux

S'il arrive que les Consuls et
les négocians françois ayent
quelques contestations avec les
consuls et les négocians d'une
autre nation chrétienne, il leur
sera permis du consentement
et à la réquisition des parties
de se pourvoir pardevant leurs
Ambassadeurs qui résident à
ma Sublime porte; et tant
que le demandeur et le deffendeur
ne consentiront pas à porter ces
sortes de procés pardevant les
Pachas Kadis officiers ou

Douaniers ceux cy ne pourront par les y forcer, ni pretendre en prendre connoissance Article Cinquante trois Lorsque quelque marchand françois ou dépendant de la france, fera une banqueroute averrée et manifeste ses créanciers seront payés sur ce qui restera de ses effets, et pourvu quils ne soient par munis de quelque titre valable de cautionement soit de l'Ambassadeur des Consuls des Drogmans ou de quelquautres françois on ne pourra rechercher a ce sujet les dits Ambassadeurs Consuls Drogmans ni autres françois et l'on ne pourra les arrêter en prétendant de les en rendre responsables Article Cinquante quatre Lorsque les

Corsaires et autres ennemis de ma Sublime porte auront commis quelque déprédation sur les côtes de notre empire les Consuls et les négociants françois ne seront point inquiétés ni mo=lestés, conformément au contenu des commandements ci devant accordés, et comme pour la sureté réciproque il est nécéssaire de reconnoître les scélérats appellés Forbans afin qu'ils soient tous connus dorénavant lorsque des batiments barbaresques ou autres corsaires viendront dans les échelles de notre empire, nos commandants et autres officiers examineront leurs passeports avec attention et les comman=dements ci devant accordés

a ce sujet seront exécutés comme par le passé, a condition neau=
=moins que les consuls françois examineront avec soin et feront savoir si les batiments qui vien=
=dront dans nos ports avec le pavillon de france sont verita=
=blement françois et aprés les perquisitions duement faittes de la manierre cy dessus specifiée tant nos officiers que les consuls de france s'en donneront récipro=
=quement des avis de bouche et même par écrit si le cas le requiert pour la sureté réciproque des parties. Article cinquan=
=te cinq La cour de france etant depuis un temps immé=
=morial en amitié et bonne intelligence avec ma sublime

porte et le trés magnifique Empereur de france de même que sa Cour ayant particuli=erement donné ses soins dans les traités de paix qui sont sur=venus depuis peu il a paru que quelques faveurs dans certaines affaires de convenances etoit un moyen de fortiffier l'amitié et un Sujet d'en multiplier de plus en plus les témoignages C'est pourquoy nous voulons que dorenavant les marchandises qui seront embarquées dans les ports de france et qui viendront à notre capitale chargées sur des bati=ments véritablement françois avec manifeste et pavillon de france, de même que celles qui seront chargées dans notre

capitale sur des batimants verita=
=blement françois pour etre por=
=tées en france, aprés quelles
auront payé le droit de Douane
et celui de bon voyage dit
selametlik-resmy conformément
aux capitulations anterieures
lorsque les françois négocieront
ces sortes de marchandises avec
quelqu'un, l'on ne puisse exiger
d'eux sous quelque prétexte que
ce soit le droit de mézeterie
dont l'exemption leur est pleine=
=ment accordée pour l'article de
la mézeterie tant seulement

Article cinquante six —

Comme il a été accordé aux
marchands françois et aux
dépendants de la france, de ne
payer que trois pour cent de

douanne sur les marchandises qu'ils apporteront de leur pro=
=pre pays dans les états de notre domination, non plus que sur celles qu'ils emportent d'icy dans leur pays; quoique dans les précédentes capitulations on n'ait compris que les coton en laine coton filé maroquins cires cuirs et soyeries nous voulons qu'independemment de ces marchandises, ils puissent en payant la douane suivant les capitulations impériales, charger sans opposition, toutes celles qu'ils ont coutume de charger pour leur pays, et qui pour cet effet sont spécifiées dans le tarif bullé du Douanier à l'exception toutefois de celles qui

sont prohibées

sont prohibées Article cinquante sept Les marchands françois après avoir payé la Douane aux Douaniers, a raison de trois pour cent, conformément aux capitulations et après en avoir pris suivant l'usage l'acquit dit edatesKeressy lorsquils le produiront il y sera fait honeur et l'on ne pourra leur demander une seconde Douane Et attendu quil nous auroit été représenté que certains Douaniers portés par leur esprit d'avidité, n'exigent en apparence que trois pour cent tandis quils en perçoivent réellemt davantage et que par la difference qui existe dans l'appreciation des marchandises, il se trouve que sur diverses qualités de Draps, inserées dans le tarif de la Douane de

de Constantinople, de même que dans les tarifs de quelles échelles et notamment dans celle d'Alep, la Douane excède les trois pour cent; pour faire cesser toute discussion a cet égard il sera permis de redresser les tarifs de façon que la Douane des draps que l'on apportera a l'avenir, ne puisse exceder les trois pour cent conformément aux capitulations impériales Et lorsquils voudront vendre les marchandises quils auront apportées a tels de nos sujets et marchands de notre empire quils jugeront a propos personne autre ne pourra les inquietter ni querelles sous pretexte de vouloir les achetter de préférence

Article Cinquante huit

Lorsque les Fess ou bonnets que les négociants françois apportent

de france ou de Tunis, arrivent a Smyrne, le douanier de la douane des fruits de Smyrne forment tou=jours des contestations a ce sujet prétendant que cést lui qui est lexac=teur de la Douane des Fess etant donc nécéssaire de mettre cet article dans une bonne forme, nous voulons qu'a l'avenir le dit Douanier ne puisse exiger la douanne des Fess que les négocians françois apporteront lorsquils ne se vendront pas a Smyrne et en cas quils s'y vendissent, le droit de douanne sur ces bonnets sera selon l'usage, exigé par le dit douannier: et s'ils viennent a Cons=tantinople, le droit de Douane en sera payé selon lusage au grand Douanier Article cinquan=te neuf Si les marchandes

françois veulent porter en temps de paix des marchandises non prohi=bées, des états de mon empire par terre ou par mer, de même que par les rivières du Danube et du tanaïs dans les états de moscovie russie et autres pays, et en apporter dans mes états, dès qu'ils auront payé la douane et les autres droits quels qu'ils soient, comme le payent les autres nations franques, lorsqu'ils feront ce commerce il ne leur sera fait sans raison aucune opposition.

Article Soixante Ayant été représenté que certains envieux et vindicatifs voulant molester les négociants françois contre les capitulations et ne pouvant pas exécuter leur dessein, attaquent de temps en temps et sans raison

et inquiètent leurs censaux pour troubler le commerce desdits négo=ciants ; nous voulons qu'à l'a=venir les censaux qui vont et viennent parmi les ~~négociants~~ marchands pour les affaires desdits négociants ne soient inquiétés en aucune façon, et que de quelque nation que soient les censaux dont ils se servent, on ne puisse leur faire violence ni les empêcher de servir. Si certains de la nation juive et autres prétendent d'hériter de l'employ de censal, les marchands françois se serviront de telles personnes qu'ils voudront, et lorsque ceux qui se trouveront à leur service seront chassés ou viendront à mourir, on ne pourra rien exiger ni préten=dre de ceux qui leur succéderont

sous prétexte d'un droit de retenue nommé ghédik ou d'une portion dans les censeries, et l'on chatiera ceux qui agiront contre la teneur de cette disposition. Article

Soixante un Bien qu'il soit expréssément porté par les articles précédents que les droits de Con=sulat et de baillage seront payés aux Ambassadeurs et aux consuls de france, sur les mar=chandises qui seront chargées sur les batiments françois : cependant comme il a été représenté que ce point rencontre des difficultés de la part des marchands et des rayas sujets de notre empire nous ordonnons que lorsque les marchands et rayas sujets de notre Sublime porte Chargeront

sur des batiments françois des marchandises sujettes à la Douane, il soit donné des ordres rigoureux pour que les marchandises dont le droit de consulat n'aura pas été compris dans le nolis lors du nolissement, ne soient point retirées de la Douane, à moins qu'au préalable le dit droit de consulat n'ait été payé conformément aux capitulations.

Article Soixante deux.

Comme l'empire Ottoman abonde en fruits, il pourra venir de France, une fois l'année, dans les années d'abondance des fruits secs, deux ou trois batiments pour acheter et charger de ces fruits, comme figues raisins secs, noisettes

et autres fruits semblables quel=
=conques; et après que la Douane
en aura été payée conformément
aux capitulations impériales, on
ne mettra aucune opposition au
chargement ni a l'exportation de
cette marchandise. Il sera aussi
permis aux batiments françois
de charger du sel dans l'isle de
Chypre et dans les autres échelles
de notre empire, de la même
manière que les ~~autres~~ Musulmans
y en prennent sans que nos com=
=mandans gouverneurs Kadis
et autres officiers puissent les en
empêcher, voulant qu'ils soient
protégés conformément a mes
anciennes capitulations, a présent
renouvellées. Article soixante
trois. La marchandise

françois et autres dépendants de la
france pourront voyager avec les
passeports qu'ils auront pris, sur
les attestations des Ambassadeurs
ou des consuls de france ; et pour
leur sureté et commodité, ils pour=
=ront s'habiller suivant l'usage
du pays ; et faire leurs affaires
dans mes états, sans que ces sortes
de voyageurs, se tenant dans les
bornes de leur devoir, puissent être
inquietés pour le tribut nommé
Kharatch ni pour aucun autre
impot ; et lorsque conformément
aux capitulations impériales
ils auront des effets sujets à la
Douane, après en avoir payé le
droit, suivant l'usage, les Pachas
Kadis et autres officiers ne s'op=
=poseront point à leur passage

et de la façon cy dessus mentionnée il leur sera fourni des passeports en conformité des attestations dont ils seront munis, leur accordant toute l'assistance possible par rap=port a leur sureté **Article Soixante quatre**. Les négociants françois et les protégés de france ne payeront ni droit ni douane sur les monnoies d'or et d'argent qu'ils apporteront dans nos états, de même que pour celles qu'ils emporteront, et on ne les forcera point de convertir leurs monnoies en monnoïe de mon empire **Article Soixante cinq** Si un françois ou un protégé de france commettoit un meurtre ou quelqu'autre crime et que l'on voulut que la justice

en prit connoissance, les juges de
mon empire et les officiers ne pour-
=ront y proceder qu'en présence de
l'Ambassadeur et des consuls ou de
leurs Substituts dans les endroits ou
ils se trouveront; et afin qu'il ne se
fasse rien de contraire a la noble
justice ni aux capitulations impériales
il sera procedé de part et d'autre avec
attention aux perquisitions et recherches
nécéssaires Article Soixante
Six Lorsque notre miri ou
quelqu'un de nos sujets, marchans
ou autre sera porteur de lettres de
change sur les françois si ceux sur
qui elles sont tirées, ou les personnes
qui en dépendent ne les acceptent
pas, on ne pourra sans cause
légitime les contraindre au payement
de ces lettres, et l'on en éxigera

Seulement une lettre de refus
pour agir en conséquence contre le
tireur, et l'Ambassadeur, de même
que les consuls, se donneront tous
les mouvements possibles pour en
procurer le remboursement Article
Soixante Sept Les françois
qui sont établis dans ses états
soit mariés soit non mariés
quels qu'ils soient ne seront point
inquiétés par la demande du tribut
nommé Kharatch Article
Soixante huit Si un
françois marchand ou artisan
officier ou matelot embrasse la
religion musulmane, et qu'il soit
vérifié et prouvé qu'outre ses pro-
=pres marchandises, il a entre ses
mains des effets appartenants
à des dépendants des françois

ces sortes d'effets seront consignés a l'Ambassadeur ou aux consuls, dans les endroits ou il y en aura pour être ensuitte remis aux pro=priétaires, et dans les endroits ou il n'y aura ni consul ni Am=bassadeur ces effets seront consig=nés aux personnes qu'ils envèrront de leur part avec des pieces justifi=catives Article Soixante neuf Si un marchand françois voulant partir pour quelqu'endroit l'Ambassadeur ou les Consuls se rendent sa caution on ne pourra retarder son voyage, sous prétexte de lui faire payer ses dettes et les procès qui les concernent, excédant quatre mille aspres seront renvoyés a ma Sublime porte, selon l'usage

et conformément aux capitulations impériales

Article Soixante-dix

Les Gens de Justice et les officiers de ma sublime porte de même que les gens d'epée ne pourront sans nécessité entrer par force dans une maison habitée par un françois; et lors que le cas ~~le~~ requerrera d'y entrer, on en avertira l'Ambas=sadeur ou le consul, dans les endroits ou il y en aura, et l'on se transportera dans l'endroit en question avec les personnes qui auront été commises de leur part et si quelqu'un contrevient a cette disposition il sera chatié

Article Soixante et onze

Comme il auroit été representé que les Pachas Kadis et

autres officiers vouloient quelquefois
revoir et juger de nouveau des
affaires survenues entre les né=
=gocians françois et d'autres
personnes, quoique ces affaires euss=
=sent déja été jugées et terminées
juridiquement et par Hudjet
et même que le cas étoit souvent
arrivé ; de sorte que non seulement
il n'y avoit point pour eux de
sureté dans un procés déja
décidé, mais même qu'il interve=
=noit dans un même lieu, des
jugements contradictoires a des
sentences déja rendues ; nous vou=
=lons que dans le cas spéciffié
cidessus les procés qui surviendroit
entre des françois et d'autres per=
=sonnes, ayant été une fois
vus et terminés juridiquement

et par hudjet ils ne puissent
plus être revus; et que si l'on
requert une révision de ces procès
on ne puisse donner de comman-
=dement pour faire comparoître
les parties, ni expedier commissaire
ou huissier, qu'au préalable il n'en
ait été donné connoissance à l'Am=
=bassadeur de france et qu'il ne soit
venu de la part du consul et du
deffendeur une réponse avec des
informations exactes sur le fait.
Et il sera permis d'accorder un temps
suffisant pour faire venir des
informations sur ces sortes d'affaires
Enfin s'il émane quelque comman=
=dement pour revoir un procès de
cette nature, on aura soin qu'il soit
vu décidé et terminé à ma Sublime
porte et dans ce cas il sera libre

ceux

a ceux qui sont dépendants de la france de comparoître en personne ou de constituer a leur place un procu=reur juridiquement autorisé; et lorsque les dépendants de ma sublime porte voudront intenter procés a quelque françois si le demandeur n'est muni de titre juridique ou de billets, leur procés ne sera point écouté

Article soixante douze

On nous auroit aussi représenté que dans les procés qui surviennent les dépenses qui se font pour faire comparoître les parties, et pour les épices ordinaires, etant supportées par celui qui a le bon droit, et les avanistes qui intentent injustement des procés n'étant soumis a aucuns frais, ils sont invités par la a faire toujours de nouvelles avanies; sur quoi nous

voulons qu'à l'avenir il soit permis de de faire supporter les susdits dépens et frais par ceux qui oseront intenter contre la justice un procès dans lequel ils n'auront aucun droit. Mais lorsque les françois ou les dependants de la france poursuivront juridiquement des ou des dépendants de ma sublime porte, en recouvrement de quelque somme due on n'exigera d'eux pour droit de justice ou makhémé de commissaire ou mubachirié d'assignation ou thzarié que deux pour cent sur le montant de la somme recouvrée par sentence, conformément aux anciennes capitulations, et on ne les molestera point par des prétentions plus considérables. Article soixante treize Les batiments françois qui selon l'usage aborderont dans les

ports de mon empire seront traités amicalement ; ils y achetteront avec leur argent, leur simple nécessaire pour leur boire et leur manger, et l'on empêchera ni l'achapt et la vente ni le transport des dites provisions tant de bouche que pour la cuisine sur lesquels on n'exigera ni droits ni donatives. **Article Soixante quatorze** Dans toutes les échelles ports et côtes de mon empire lorsque les capitaines ou patrons des batiments françois auront besoin de faire calfater, doñer le suif et radouber leurs batiments les commandants n'empêcheront point qu'il leur soit fourni pour leur argent la quantité de suif goudron poix et ouvriers qui leur seront nécessaires. Et s'il arrive que par

quelque malheur un batiment françois vienne a manquer d'agrés, il sera permis seulement pour ce batiment d'achetter mats ancres voiles, et ma=-teriaux pour les mats sans que pour ces articles il soit éxigé aucune doua=-tive Et lorsque les batimentes fran=-çois se trouveront dans quelque échélle les fermiers musselem et autres officiers de même que les Kharatchi ne pourront les retenir sous pretexte de vouloir exiger le Kharatch de leurs passagers quil leur sera libre de conduire a leur destination Et sils se trouve dans le batiment des rayas sujets au Kharatch ils le payeront au dit lieu ainsi quil est de droit. Afin qu'a cette occasion il ne soit point fait de tort au fisc Article

Soixante quinze — Lorsque
les musulmans ou les rayas
sujets de ma sublime porte
chargeront des marchandises sur
des batiments françois pour les
transporter d'une échelle de mon
empire a une autre il n'y sera
porté aucun empêchement, et
comme il nous a été représenté
que les sujets de notre sublime
porte qui nolisent des ces bati=
=ments les quittent quelquefois
pendant la routte, et font
difficulté de payer le nolis
dont ils sont convenus si sans
aucune raison légitime ces sortes
de nolisataires viennent a quitter
en routte les batiments nolisés
il sera ordonné et prescrit aux
Kadi et autres commandants

de faire payer en entier le noliz du dit batimente, ainsi qu'il en aura été convenu par le temeßuk ou contrat comme faisant un loyer formel Article Soixante Seize Les Gouverneurs, comman=dants Kadis, Douaniers, vaivodes musselems officiers gens notables du pays, gens d'affaires et autres ne contreviendront en aucune façon aux capitulations impériales; et si de part et d'autre on y contrevient en molestant quelqu'un, soit par parole soit par voie de fait: de même que les françois seront châ=tiés par leur Consul ou Supérieur conformément aux capitulations il sera aussi donné des ordres suivant l'exigence des cas pour punir les sujets de notre sublime

porte de vexations qu'ils auroient commises sur les représentations qui en seroient faittes par l'ambassa=
=deur et les Consuls, aprés que le fait aura été bien averé. Article soixante dix sept. Si par un malheur quelques batiments françois venoient a échouer sur les côtes de notre empire, il leur sera donné toute sorte de secours pour le recouvrement de leurs effets et si le batiment naufragé peut être réparé, ou que la marchandise sauvée soit chargée sur un autre batiment pour être transportée au lieu de sa destination on ne pourra exiger sur les dittes marchandises ni douane ni aucun autre droit. Article soixante dix huit Outre que

le Capitan Pacha, les capitaines
de nos vaisseaux de guerre, les beys
de Galeres, les commandants de
Galiotes et les autres batiments de
notre Sublime porte, et notement
ceux qui font le commerce d'A-
lexandrie ne pourront détenir ni
inquietter les batiments françois
contre la teneur des capitulations
impériales ni en exiger par force
des présents sous quelque prétexte
que ce soit, lorsqu'ils rencontreront
en mer des batiments françois
soit de guerre soit marchands
ils se donneront reciproquement
suivant l'ancien usage, des marques
d'amitié Article soixante dix
neuf Lorsque les batiments
marchands françois voient
nos vaisseaux de Guerre

Galeres Sultanes et autres batimts du Sultan, il arrive que quoiqu'ils soient dans l'intention de leur faire la politesse usitée depuis longtemps ils sont cependant inquiétés pour n'être par venus sur le champ a leur bord, par l'impossibilité ou ils sont quelque fois de mettre avec promptitude leur chalouppe a la mer; ainsi pourvu qu'on voye qu'ils se mettent en état de remplir les usages pratiqués on ne pourra les molester, sous prétexte qu'ils auront tardé de venir a bord. Les batiments ne pourront être détenus sans raison dans nos ports, et on ne leur prendra par force ni leur chalouppe ni leurs matelots et la détention surtout des

batiments chargés de marchandises occasionnant un préjudice considé=rable, il ne sera plus permis à l'avenir de rien commettre de semblable. Lorsque les commandants des batiments de guerre susdits iront dans des échelles où il y a des françois établis pour empêcher leurs Levantis et leurs gens de faire aucun tort aux françois, et de les inquiéter, ils ne les laisseront aller à terre qu'avec un nombre suffi=sant d'officiers, et ils établiront une garde pour la sureté des françois et de leur commerce. Et lorsque les françois iront à terre, les commandants des places ou des échelles, et les autres officiers de terre, ne les molesteront en aucune façon contre la justice

et les usages; de sorte que si l'on
se plaint qu'a ces égards il ait été
commis quelque action contraire
aux capitulations imperiales, ceux
qui seront en faute seront sévère=
=ment punis après la verification
des faits; et pareillement de la part
des françois il ne sera nullement
permis aucune démarche peu
modérée contraire a l'amitié

Article quatre vingt

Lorsque, pour cause de necessité
on sera dans un cas urgent de
noliser quelque batiment françois
de la part du miry les com=
=mandants ou autres officiers
qui seront chargés de cette com=
=mission en avertiront l'ambassadeur
ou les consuls dans les endroits où
il y en aura et ceux cy destineront

les batiments qu'ils trouveront con=
=venables ; Et dans les endroits ou
il n'y aura ni ambassadeur ni consul
ces batiments seront nolisés de leur
bon gré, et l'on ne pourra sous ce
prétexte détenir les batiments
françois, et ceux qui seront chargés
ne seront ni molestés ni forcés
de décharger leurs marchandises

Article quatre vingt un

Comme il a été représenté que
malgré l'assistance souvent accor=
=dée aux françois, conséquemment
a l'exacte observation des articles
des précédentes capitulations con=
=cernant les corsaires de barbarie
Ceux cy non contents de molester
les batiments françois, qu'ils
rencontrent en mer insultent
et vexent encore les Consuls et

les négociants françois qui se trouvent dans les échelles ou ils abordent: Lorsqu'à l'avenir il arrivera des procedés irréguliers de cette nature Les Pachas commandants et autres officiers de notre empire, protégeront et deffendront Les Consuls et les marchands françois; et sur les temoignages que rendront les Ambassadeurs et les Consuls que les batiments qui viendront sous les forteresses et dans les échelles de nos états sont véritablement françois On empêchera de toutes manieres que ces corsaires ne les prennent, et l'on ne prendra aucun batiment sous le Canon Et si ces corsaires causent quelque domage aux françois, dans les endroits de notre empire ou il y aura

de Pacha et des commandants il sera permis pour intimider de donner des ordres rigoureux pour leur faire supporter les pertes et les dommages qui seront survenus

Article quatre vingt deux

Lorsque les endroits dont les reli=gieux dépendants de la france ont la possession et la jouissance a Jérusalem ainsi quil en est fait mention dans les articles precedem=ment accordés et actuellement re=nouvellés, auront besoin d'être ré=parés pour prévenir la ruine a la quelle ils seroient exposés par la suitte des temps il sera permis d'accorder a la réquisition de l'embassadeur de france rési=dant a ma ~~sublime~~ porte de félicité des commandements

pour que ces réparations soient
faittes d'une façon conforme aux
tolérances de la justice, et les Kadi
commandants et autres officiers
ne pourront mettre aucune sorte
d'empêchement aux choses accordées
par commandement. Et comme
il est arrivé que nos officiers
sous prétexte que l'on avoit fait
des réparations sécrettes dans les
susdits lieux y faisoient plusieurs
visittes dans l'année et rançonnoient
les religieux nous voulons que de la
part des Pachas Kadi commandants
et autres officiers qui s'y trouvent
il ne soit fait qu'une visitte par
an dans l'eglise de l'endroit qu'ils
nomment le sepulchre de Jesus
de même que dans leurs autres
églises et lieux de visitation

Les évêques et religieux dépendants
de l'empereur de france, qui se
trouvent dans mon empire seront
protegés tant qu'ils se tiendront
dans les bornes de leur état et
personne ne pourra les empêcher
dexercer leur rit suivant leur
usage dans les églises qui sont
dans leurs mains, de même que
dans les autres lieux ou ils habi-
=tent Et lorsque nos sujets
tributaires et les françois iront
et viendront les uns chez les
autres, pour ventes achapts et
autres affaires on ne pourra les
molester contre la loi sacrée
pour cause de cette fréquentation
et comme il est porté par les
articles precedemment stipulés
qu'ils pourront lire l'évangile

dans les bornes

dans les bornes de leur devoir, dans leur Hopital de Galata; cependant cela n'ayant pas été executé nous voulons que dans tel endroit ou cet Hopital pourra se trouver a l'avenir, dans une forme juridique; ils puissent conformément aux anciennes capitulations y lire l'évangile dans les bornes du devoir, sans être inquiétés a ce sujet

Article quatre vingt trois

Comme l'amitié de la cour de france avec ma sublime porte est plus ancienne que celles des autres cours nous ordonnons pour qu'il soit traité avec elle de la maniere la plus digne, que les privileges et les honneurs pratiqués envers les autres nations franques ayent aussi lieu a l'égard des sujets de l'empereur de France.

Article quatre vingt quatre

L'ambassadeur les Consuls et les Drogmans de france ainsi que les négociants et artisants qui en dépendent, plus les Capitaines des batiments françois et leurs gens de mer, enfin leurs religieux et leurs évêques tant qu'ils seront dans les bornes de leur état et qu'ils s'abstiendront de toutes démarches qui pourroient porter atteinte aux devoirs de l'amitié et aux droits de la sincérité, jouiront dorénavant de ces anciens et nouveaux articles ci présentement stipulés lesquels seront exécutés en faveur des quatres états cy dessus mentionnés et si l'on venoit a produire même quelque commandement

d'une datte antérieure ou posteri=
=eure, contraire a la teneur de cet
article, il restera sans exécution
et sera supprimé et biffé con=
=formément aux capitulations
impériales. Article quatre
vingt cinquième et dernier

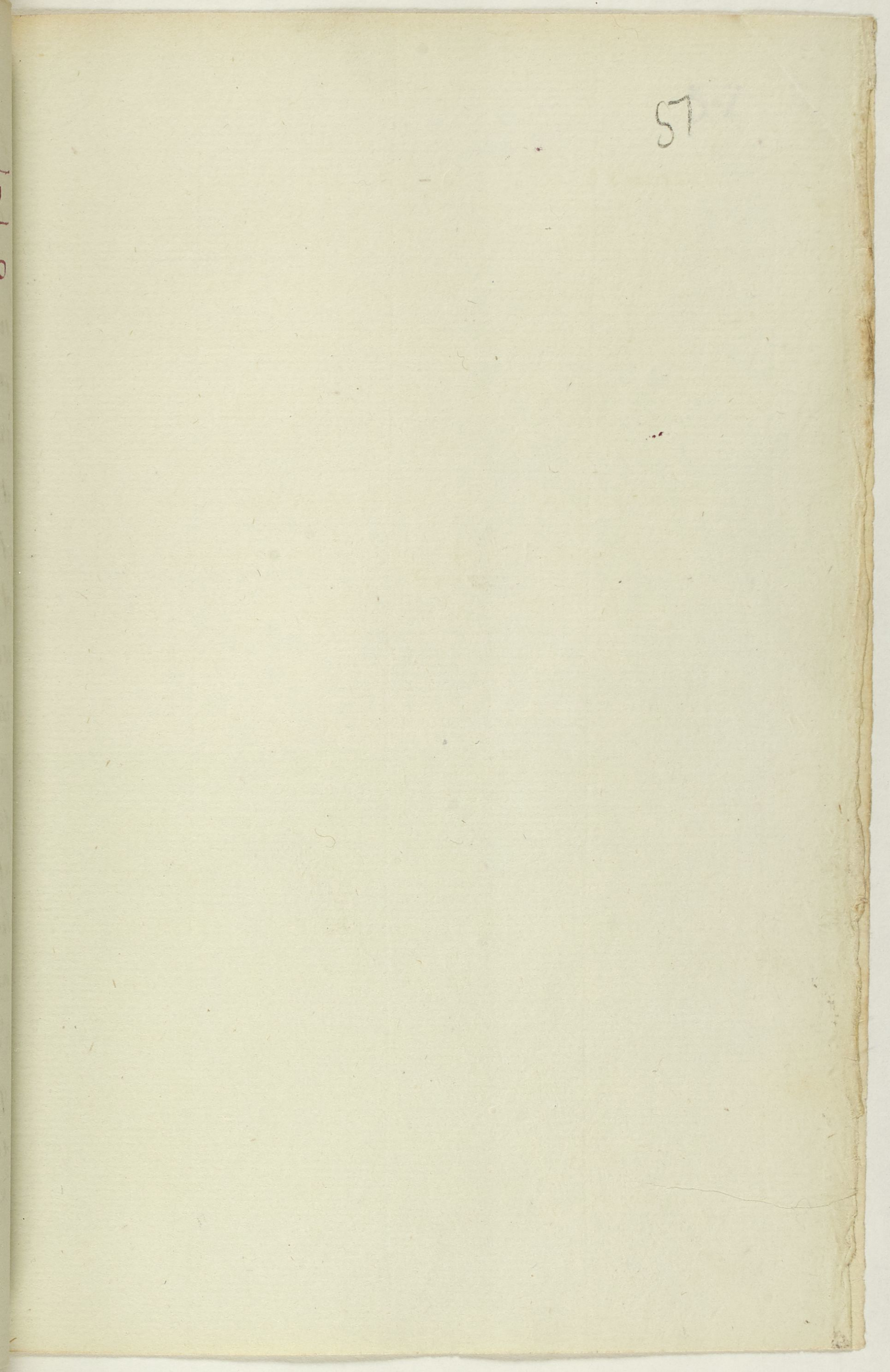
Ma généreuse et Sublime
porte ayant a présent renouvellé
la paix ci devant conclue avec
les françois et pour donner de
plus en plus des temoignages
d'une sincere amitié, y ayant a
cet effet ajouté et fortiffié
certains articles convenables et
nécéssaires, il sera expedié
des commandements rigoureux
a tous les commandants et
officiers des principales échelles
et autres endroits ou besoin sera

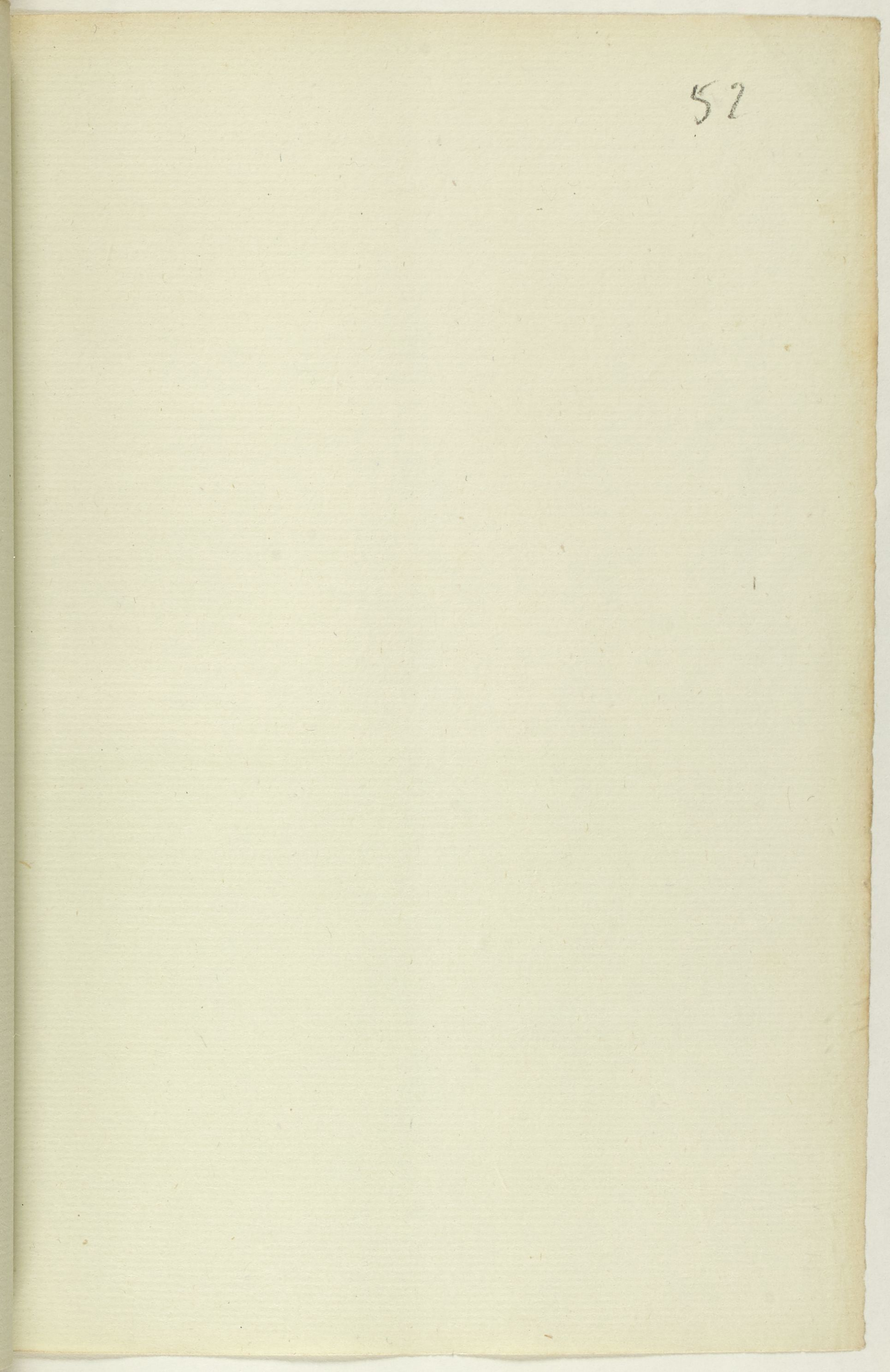
aux fins qu'à l'avenir il soit fait
honneur aux articles de ma
capitulation impériale et qu'on
ait a s'abstenir de toute démar-
-che contraire a son contenu Et
il sera permis d'en faire
l'enregistrement dans les
makhémé ou tribunaux
publics Conséquemment tant
que de la part de sa majesté
le très magniffique empereur
de france et de ses successeurs
il sera constemment donné
des témoignages de sincérité
et de bonne amitié envers
notre glorieux empire le
siege du Khalifat pareillemᵗ
de la part de notre majesté
impériale, je m'engage sous
notre auguste serment

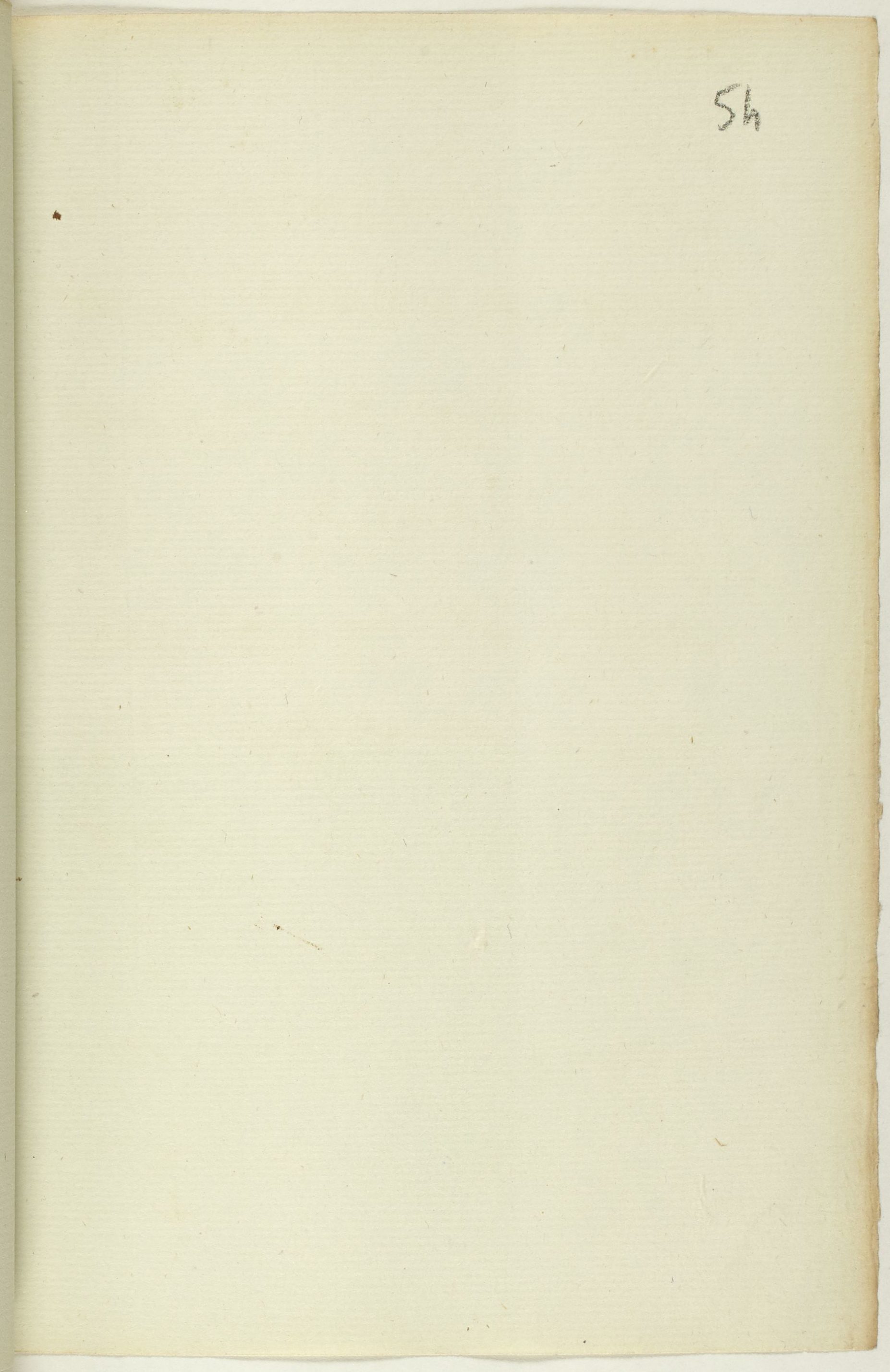
le plus sacré et le plus invio=
=lable, soit pour notre sacrée
personne impériale soit pour
nos augustes successeurs, de
même que pour nos suprêmes
visirs nos honorés Pachas
et générallement tous nos illus=
=tres serviteurs qui ont l'honneur
et le bonheur d'être dans notre
esclavage, que jamais il ne sera
rien permis de contraire aux
présents articles; et afin que de
part et d'autre on soit toujours
attentif a fortiffier et cimenter
les fondements de la sincere
amitié et de la bonne correspon=
=dance réciproque, nous voulons
que ces gracieuses capitulations
imperiales soient éxécutées
selon leur noble

teneur. Ecrit le quatre de la lune de Rebiul-ewel l'an de l'hégire Onze cent cinquante-trois.

Dans la résidence impériale de Constantinople la bien gardée.

54

ڤمنجه نكهن سڤيهتي يلنه

دبنجه رغيبة تنداله سفيته

لايهج منا اتنكهتي بلنه

فرهنت كه جالا كهيا لنغ

كيسيغ ثلث منس لاك اهيني

ما سيا كه تجد كه نغالي تلو

سفلة

ولقي

مينطسة

هسيو محا

عنايتمشحونهمزك مضمونى

contenu protecteur

حتيف اطاعت ديغى موجبنجه

conformem qui suit obéissance haut

عهد وحركت اولنه تحريرا

écrit

فى اليوم الرابع من شهر

lune 4e

ربيع الاول سنه ثلث وخمسين

50 3 année ewel rebiul

وماة والف من هجرة من ليس له

dui il n'est de légire de 1000 100

خلف

fuit

successeur

بمقام

dans le lieu

قسطنطنيه

de Constantinople

المحروسه

la bien gardée

کامل الشرف پادشاهانه وکذلک

également personne impériale honneur parfait

اخلاف نصفت اتصاف ملوکانه مزدن

les rois contigu la justice successeur

ووزرای عالیمقام ومیرمیران کرام

illustre gouverneurs élevé visir

وبالجمله شرف عبودیتمز ایله

avec notre servitude honneur et en général

مستعلی ومشرف اولان نخلّه ام والا

revêtu serviteur qui est honoré rendre heureux

مقاممزدن سرمو خلافنه بر درلو

d'une g^de dignité

espece en opposition la tête d'un cheveu

جواز ورخصت ویرلمیوب طرفیندن

2 cour permission

دایما تاکید اساس موالات وتشیید

consolider amitié fondem^t raffermir

بنیان خلوص مصافات اچون

pour sincerité sincerité édifice

اشبو عهدنامهٔ همایون

ماب مشار اليه فرانچه پادشاهی

جنابلری واعقاب خصوصیت

particularité — successeur

انتسابلری طرفلرندن ماد امکه

tant que — de leur part — appartenir

اظهار مراسم صدق ولا وابراز

produire — amitié sincere — regles — montrer

لوازم عهد ووفاحالاتنه مداومت

durer toujours — sincerité — traité — regles

ومواظبت اولنه جانب همایون

part — assiduité

شهنشاهانه مزدن دخی عهد و

traité — aussi — roi des rois

میثاق وپیوند شوکتمند

serment — lieu — traité

خسروانه مز ایله تایید روابط

régle

وثاق ایتدرمکه من بعد طرف

dans la suitte — pact

دولت علیه مک معیّنی اولان

déterminé

اسکله لرنده وسایر اقتضا ایدن

lieux autres échelles

محللرنده واقع بالجمله حکّام

magistrats à tous nécessaires

وضابطانه تنبیهات اکیده یی

très fermes défense officiers

حاوی اوامر علیه اصدار وارسال

envoyé émaner sublime ordres contient

ومحاکمده سجلایه قید واثبات

confirmer lier registres tribunal
inscrire

اولنمغه مساعدهٔ علیه ارزانی قلنه

être fait être digne sublime faveur

ایمدی دولت روز افزون

qui augmentent jours empire or

خلافت دستگاه سلطنت موهبت

don empire fabrique succession
Kalifat

نمون شوکت پناهمزه حشمت

magnificence asyle puissance faire

موجبنجه بلا عهد محللری یفعی رفی

les lieux exécution sans conformant

Exigé

ترقین اولنه دولت علیه ٔ موهبت

don biffé

نمودم فرانچه‌لو ایله مقدما معقود

conclu montrant

اولان مواد مسالمه‌یی حال تجدیده

renouvellé presentant pacification articles

وبوندن بویله دخی ایفای مراسم

parole

regle tenir sa suitte — dans la

خلوص ایچون بعض اقتضا

quelques pour sincerité

ایلیان مناسب ماده‌لری ضم وتاکید

raffermir articles convenable nécessaires

ایتمکله فیما بعد عهدنامه ٔ همایونمک

aprés dans ce que

شروط وقیودیته رعایت وخلافنه

contraires egard lien article article

حرکتدن مجانبت اولنمق اوزره

pour s'abstenir mouvemts

مادامکه کنده حاللرنده یوریوب

ils marchent — dans leur propre état — tant que

دوستلق مراسمنه وصداقت

sincerité — regles — amitié

لوازمنه خلل کتوره جک حرکتدن

mouvement — porter — atteinte — obligations

مجانبت اوزره اولالر اشبو عتیق

anciens

وجدید عقد اولنان مواد فیما بعد

dans la suitte — articles — conclu / nouë — nouveaux

طوایف اربعهٔ مذکوره نک حقلرنده

مرعی و معتبر طوتیلوب | مواد

مرقومه نک مفهوماتنه مغایر مقدم

anterieur — contraire — contenu

ومؤخر تواریخ ایله امردخی ابراز

produit — ordre avec — posterieur

اولنور ایسه عهدنامهٔ همایون

معامله اولنمق ایچون سایر

autres

مستأمنلری اولان مساعده ورعایت

nation franque

فرانچه پادشاهنک رعایاسی حقنده

sujet de

دخی مرعی ومعتبر طوتیله

aussi

فرانچه لونک کرک ایلچیی و

ambassadeurs soit

قونسلوس وترجمانلری وکرک

consuls

انلره تابع اولان تجار واهل کارلری

marchand soumis

وکرک فرانچه لو سفاینتی اعمال

travaillant vaisseaux et soit

ایلیان قپودان وملاحلری وکرک

matelots capitaine

رهبان وپسقپوسلری

évêques moines

رنجیده اولنمیه‌لر دیو تصریح

molesté

اولنوب ولکن اجرا اولنمامغله

come il a été declaré — mais

ذکر اولنان بیمارخانه بوندن

cela

صکره وجه شرعی اوزره نه محلده

la loi — selon — aprés

اولور ایسه عهدنامهٔ قدیمه

موجبنجه کندو حاللرنده انجیل

conformément

تلاوت ایلدکلرنده رمیده اولنمیه‌لر

ودولت علیه‌مک فرانچه دولتی

com — de france

سایرلردن زیاده قدیمی دوستی

amitié — plus ancien — les autres

اولوب وجه لایقی اوزره کندوسنه

selon — etant

لجراسنه ممانعت اولنمیه واهل

sujets

ذمت رعایه فرجه لو ایله بیع و

sujets — du tribut

شرا و مصالح اخری ایچون

pour

بربیرلرینه آمد شد ایلدکلرنده اول

l'un à l'un deux (entr'eux)

مقوله امد شد ایچون خلاف شرع

pour

شریف رنجیده و تعدّی اولنمیه‌لر

loi justice

وبوندن اقدم عقد اولنان

antérieurement — à cela

موادده غلطه‌ده اولان بیمار

malade — galata — articles

خانه‌لرنده کندو حاللرنده

انجیل تلاوت ایلدکلرنده

lecture — évangile

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

قبر عیسی تعبیر ایلدکلری محلک
کلیساسی وسایر کلیسا وزیارتکاهلری
l'eglise
سنه‌ده فقط بردفعه یوقلمه اوللنه
وممالک محروسه مدر بولنوب
فرانچه پادشاهنه تابعی اولان
پسقپوسلری وراهبلری کندو
moines évêques
حاللرنده اولدقجه محمی قلنوب
ویدلرنده اولان کلیسالر وسایر
ساکن اولدقلری محللرده
معتادلری اوزره آیینلرینک

صدوری بجایز اولوب وفرمانی

firman — émanation

اولان خصوصه ولاة وقضاة وحکّام

à une chose

وسایر ضابطان طرفلرندن

de la part

بردرلو ممانعت اولنمیه وذکر اولنان

empêchemt

محللر ایچون ضابطان شخصی تعمیر

اولنمش دیو سنه ده برقاچ دفعه

disant

یوقلمه اولنوب راهبلری تجریم

اولنورلر ایمش بنا علیه اول

طرفده بولنان ولاة وحکّام وقضاة

وسایر ضابطان جانبلرندن

اولنان مواده مذکور اولدیغی

mentioné

اوزره فرانچه لویه تابع اولان راهبلرك

قدس شریفده واقع ضبط و

تصرفلرنده بولنان محللر مرور

ازمان ایله خرابه مشرف اولماغله

temps

احتیاطی ایچون تعمیره محتاج

nécessaire

اولدقده استانهٔ سعادتمده مقیم

فرانچه ایلچیسنک التماسیله

sur la réquisition ambassadeur

مساغ شرعی اوزره تعمیر اولنمسی

suivant

بابنده اقتضا ایلیان اوامرک

ordre pour

اخذ و استرقاق اولنمسی هر وجهله
منع دفعی اولنوب وطوپ التندہ
سفینه النمیه ودولت علیّه مك
ولاة حكّامی اولدقلری یرلرده ذكر اولنان
ou il y a
قورصانلردن فرانچه لویه ایصال خسارت
اولنور ایسه وقوعی بولان ضرر و
زیان كندولردن ~~تضمین~~ تضمین
par eux
اولنور دیو ترهیب ایچون مؤكد
امر و فرمان صدوری جایز اولـــه
بوندن اقدم عقد وحالا تجدید
antérieurement précédent

بو مقوله اوضاع ناهموارلری واقع
اولور ایسه دولت علیّه‌مك ولاة
gouverneur
وحكامی وسایر ضابطانی طرفلرندن
فرانچه قونسلوسی وتجاری حمایت
وصیانت اولنوب وفرانچه ایلچیسنك
وقونسلوسنك صحیح فرانچـه
سفینه سیدر دیو شهادت
ایلدكلری سفینه‌لر دولت علیّه‌مك
قلاع واسكله‌لری التنه وارد قلرنده
ذكر اولنان قورسانلر طرفلرندن

مذکور اولان مواد مرعی ومعتبر
طوتیلوب بالدفعات مساعده
اولنمشیکن مرقوم قورسانلر
corsaire
فرانچه لونک تجار سفاینته روی
دریاده راست کلدکلرنده تعدّی
ایلدکلرندن ماعدا اوغرادقلری
اسکله لرده بولنان فرانچه
قونسلوسنه وتجاریته
دشنام وتعدی ایدرلردیو
انها اولنمغله بوندن صکره

ایلچی و قونسلوس بولنان
محللرده انلره خبر ویروب انلردخی
مناسب کوردکلری سفاینی تعیین
و بولنمیان محللو رضالریله استیجار
ایدوب بو بهانه ایله بالجمله فرانچه
سفاینی الیقونمیوب ویوکلو اولان
سفاینک یوکنی اخراج ایلمکه
جبر و تعدّی اولنمیه غرب
اوجاقلرینک قونسلوسلری
خصوصنده عهدنامهٔ همایونمده

مكد تقفرتا اسعب بكلنيا

سمع مڤغن منلك دڽنلقه

دغلتسم ڽحه ن ڽنلغله

سعا ءي ب مثلحه بالما ڽغلنه

سعيبه ميلتسح تسحض

سلنچتلا بسد ن ڽنلفله

سچاليڠكب ن ممنيلفس مڽلة

ن تجلب مڽسڠاما ليبتسا

حقوله مسحعض ب محلكليا

سلهبلف بالسم ولڽكه ن كلا

ایدنلرك بعد التحقق محکم
حقلرندہ کلنه وفرانچه لو
طرفلرندن دخی دوستلغه
منافی نامصلایم حرکته بردرلو
رخصت کوسترلمیه مصری
طرفندن بحسب الاقتضا
فرانچه سفاینندن بعضیلری
استیجار اولنمسنه حاجت حس
ایلدکده بو خصوصده مأمور
اولان حکّام و سایر ضابطان

اخراج و فرانچه لونك محافظه سى
و تجارتلرینك امنیتی ایچون قوللق
بكلمكه تعیین اولنوب و فرانچه لولر
قره یه چقدقلرنده دخی قلاع
واسكله و سایر قره ضابطانی
طرفلرندن خلاف شرع و قانون
بر درلو تعدی اولنمیه لر و بعض
خصوصلرده خلاف عهدنامهٔ همایون
حركت وقوع بولوب تشكی
اولنور ایسه اول مقوله تعدی

المیوب خصوصا اشیا ایله مملو
اولان سفینه‌لری الیقونلدیغی
حالده عظیم مضرورییت ایتمکدن
ناشی من بعد بو مقوله حرکته
جواز ویرلمیه وذکر اولنان میری
سفاین ضابطانی فرانچه‌لو ساکن
اولدقلری اسکله‌لره وارد قلرندم
لوندات ونفراتی مرقوملره ضرر
وتعدّی ایلمامک ایچون اول محلده
کفایت مقداری نفر ضابطلریله

اوته دنی برو معتاد اولان اکراملرینی
ایلمک نیتنده ایکن بحسب الاقتضا
فلقه‌لرینی عجالةً ایندره‌میوب
felouque chaloupe
وسفاینی مرقومه‌یه درحال وارمدقلری
حسبیله تعدی اولنورلر ایمش
مادامکه معتاد اوزره حرکتـــــه
عزیمتلری متعین اوله کیجه کلدیکنز
دیو تعدی اولنمیه وفرانچه سفاینی
لیمانده بیوجه الیقونلمیوب
port
وجبراً فلقه‌لرینی وکمیجیلرینی
matelot

الیقومیوب ودخل و تعرّض
ایتمیوب و بردرلو بهانه ایله جبراً
هدیه طلب اولنمیه جغندن
present
بشقه فرانچه لونك کرك جنك و کرك
تجار سفایننه روی دریاده راست
meu
کلدکلرنده بر معتاد قدیم طرفیننده
des 2 parts
دوستلق معامله سی اظهار اولنه
36 میری قالیونلر و چکدریلر و
سایر سفاین سلطانیه بی فرانچه =
=لونك تجار سفینه لری کوردکده

کوتورمك ایچون تحمیل ایلدکده

charge transporter

مادامکه اول محلده بیع وشرا

achapt vente lieu pourvu que

ایتمیه کمرك وبردرلو رسم طلب

اولنمیه قپودان پاشا ومیری

35

قالیونلر قپودانلری وپکدرو

galeres

بکلری وفرقته قپودانلری

fragate

وسایر دولت علیه مك سفاینی

وبالخصوص مصر واسکندریه سنه

تجارت ایدن سفاین فرنچه سفاینلی

خلاف عهدنامهٔ همایون یوللرندن

کلنمک اوزره امر و فرمان صدوری
جایز اوله دولت علیّه ممکن
سواحلنه فرنچه سفاینندن
بری واروب قضارا قره یه
دوشر ایسه اشیاسی تخلیص
ایچون هر وجهله معاونت
اولنه و قره یه دوشن سفینه
تعمیر اولنمسی ممکن اولدقده یاخود
بر آخر سفینه یه تخلیص اولنان
اشیاسنی تعیین اولنان محلّه

فرانچه‌لو اولنلرك قونسلوسلری
وضابطلری عهدنامهٔ همایون
موجبنجه حقلرندن کلدکلری
کبی دولت علیّه‌مه تابع
اولنلردن ظهور ایدن تعدیات
دخی فرانچه ایلچیلری
وقونسلوسلری جانبندن
عرض اولندقده حقیقتنه بعد
تحصیل الاطلاع اقتضاسنه
کوره او مقوله‌لرك حقلرندن

Suivant

سفينه تعبير اولنان اجرت
مسمّانك بالتمام ادا اولنمسى قضاة
وساير ضابطان طرفلرينه امرو
تنبيه اولنه ولاة وحكّام وقضاة
وكمرك امناسى وويوودكان ومتسلملر
وضابطان واعيان ولايت وايش
ارلرى وسايرلردن عهدنامهٔ همايونه
مغاير حركت اولنميوب وطرفيندن
خلاف عهدنامهٔ همايون قولاً و
فعلاً تعدّى ايدر اولور ايسه

ايلدكلرنده وقت وقت اثناى
راهده ذكر اولنان سفينه يى
ترك ايدوب وقول وشرط اولنان
اجرتى ويرمكده تعلل ايتدكلرى
دخى انها اولنمغله اومقوله
استيجار اولنان سفاينى بلا عذر
شرعى اثناى راهده مستاجرلرى
ترك ايدرلر ايسه سفاينك
قپودانلرى ايله اجارهٔ صحيحه دن
با تمسك تسميه اولنوب نول

ويوروب بو وسيله ايله جانب
ميرى يه غدر اولنميه دولت
عليّه مك اهل اسلام ورعاياسى
ممالك محروسه م اسكله لرينك
برسندن اخر اسكله يه نقل
ايلمك ايچون فرانچه سفاينه
تجارته متعلق اشيا وضع
ايلدكلده ممانعت اولنميه
لكنْ دولت عليّه مه تابع اولنلر
بعض فرانچه سفايننى استيجاو

بو خصوصلر ایچون ویرکوطلبی
اولنمیه وفرانچه سفاینی واردقلری
اسکله لرده ملتزم ومتسلم وسایر
ضابطان وجزیه دارلر طرفندن
جزیه بهانه سیله الیقونمیوب
یولجیلرینی تعیین اولنان
محلّه کوتوره لرکن درونلرنده
جزیه کذار رعایا بولنور ایسه
انلر دخی اداسی لازم کلان
جزیه لرینی شروطی اوزره محلّنه

وقطران وقلفات لازمه سنی
وعمله یی اقچه لریله الملرینه و
طوتملرینه ضابطان طرفلرندن
ممانعت اولنمیه وممالک محروسه مه
کلان فرنجه سفایننندن برینک
ادواتنه آفت اصابت ایدر ایسه
انجق او سفینه ایچون دِرک و
سرن ولنکر وخلط ویلکن
بزی ودرک کراسته سنی دخی
اقچه لریله المغه رخصت ویریلوب

ذخایرینک بیع وشراسنه وتحمیل
اولنمسنه ممانعت اولنمیوب وبوبابده
رسم وویرکو دخی طلب اولنمیه
دولت علیّه مک بالجمله اسکله و
لیمان وسواحلنده فرانچه سفاینی
قپودانلری وریئسلری اقتضا و
حسبیله سفینه لرینی یاغلمق
و قلفات وتعمیر ایتمک لازم
کلدکده قلفات وتعمیر ایچون
صرف اولنه جق روغن و زفت

وكذلك مباشريه واحضاريه لرى
دخى عهدنامۀ قديمه موجبنجه
يوز غروشدن ايكيشر غروش النوب
زياده طلبيله رنجيده اولنميه لر
دولت عليه‌مك معتاد اوزره
30 اسكله لرينه فرنجيه سفاينى
يناشدقلرنده دوستلق معامله سى
اولنوب يالكز كفاف نفس ايچون
مأكولات ومشروباتلرينى اقچه لريله
الوب بومقوله اولان ومطبخ

فيما بعد ذكر اولنان خرج و
مصرف بلا صلاحيت وبلا وجه
شرعى دعوا ايدوب خلاف شرع حركت
وتعدّى يه جسارت ايده نك طرفندن
اخذ واستيفا اولنمغه رخصت
ويرلمك سجاير اولوب ولكن قرانچه لق
وانلره تابع اولنلرك دولت عليّه مه
تابع كمسنه لرده وغا يا سنده واقع
اولان الاجقلرى دعوا اولندقده حكم
اولنوب حاصل اولان اقچه لرندن خرج محكمه لرى
كبى

سندات وتمسّكاتلری اولمدقچه
دعوالری استماع اولنمیه ظهور
ایدن دعاوی ایچون خرج وصرف
اولنان محضاریه ورسوم عادیه
دعواسی مشروع وادعایه صلاحیتی
معلوم اولان کیمسنه‌دن اخذ و
استیفا اولنه یعنی حالا دعوایه
صلاحیتی اولمیان افترا مقوله‌سی
اویله بلا مصرف ادعا وافترادن
خالی اولمزلر دیو ایراد اولنمغله

جايز اوله وبو كونه دعوانك

تكرار استماعی فرمان اولنور

ايسه در عليّه مده رويت وقطعی

وحسم اولنمسنه دقت اولنوب

وبو بابده فرانچه لويه تابع اولنلرك

بالنفس كلملری ويلخود يرلرينه

وكيل شرعی نصب ايلملری جايز

اوله ودولت عليّه مه تابع

اولنلر فرانچه لو ايله دعوی صددنده

اولدقلرنده مدعيلرك شرعی

اولنور ایسه فرانچه ایلچیسنه
اخبار اولنمفسرینه وایلچئ موسی
الیهک قونسلوسدن ومدّعی
علیهدن جوابی وکیفیت احوالک
صحتی حتی کلمکسزین ادعا ومدع
علیهی احضار ایچون امرشریف
ویرلمیوب ومناشروچاوش دخی
کوندرلمیوب اوکونه خصوص
استفهام واعلام اولنمغه وقا
ایدهجک وقت تعبیر اولنمق

واقع اولوب بو تقدیرجه اوکونه
فصل اولنان دعوادن امنیتلری
اولمدیغندن ماعدا بر محلده فصل
اولنان دعوانک ینه اول محلده
خلافنه حکم اولنور ایمش دیو انها
اولنمغله بر وجه محرر فرانچه تجاری
ایله الخرک بیننده ظهور ایدوب
بر دفعه شرعله فصل وحکم وحجّت
اولنمش دعوا اول محلده کورلمیوب
ویکرار رویت اولنمق استدعا

اولنان آدملر ایله اولدیغی محله
واریلوب بوخصوصده خلافنه
حرکت ایدر بولنورایسه بعد
التحقق تادیب اولنه لر
فرانچه تجار ایله المتحرك بیننده
وقوع بولوب بر دفعه شرعله فصل
وحکم و حجّت اولنمش ماده لرینك
ولاة وقضاة وسایر ضابطان
طرفلرندن تکرار استماع وفصل
اولنمسی خصوصی اراده وبالذّ فعات

سبب ولعبا لانا لتسا مينجه

سنيسح كره سفد منا اما لح

سي الحبلنه ومثله تباوم

منسدمليد غمله ملانكلملبلب

سعلقلملم اندسه ككلنا محيفه

سلمحه لالحبج بنحجه كلا سيك

تجله ملحه منسفالخ مبيبانا

س مجلبا كمالحه ككلبا تمسم

مسلنا اكلجه لناتو ممسلنسقه

سنيبيعة ملك لحدم ولبث

موجبنجه آستانهٔ سعادتمه
حواله اولنه طرف محاكمدن
ودولت عليّهم ضابطاني
جانبلرندن واهل عرف طايفه سندن
فرانچه لو اولتلرك ساكن اولدقلري
خانه يه بلا موجب جبرًا دخول
اولنميوب خانه سنه دخوله حاجت
مس ايلديكي حالده ايلچي و
قونسلوس بولنان يرلرده انلره
اخبار وطرفلرندن تعيين

محللو سندلريله واران ادملرينه
رفع وتسليم ايتدريله فرانچه
تجارندن برى برطرفه عزيمت
ايلهمك مراد ايدوب دينى ايچون
ايلچيلرى ويا قونسلوسلرى
اكا كفيل اولدقدن اداى دينى ايله
ديو يولندن اليقونلميه

وكندولردن درت بيك

اقچه دن زياده اولان دعوى
معتاد اوزره وعهدنامۀ همايون

كيمهلر ايسه جزيه مطالبه سيله

تجديد اولنميه لر فرنجه تاجرلرندن

واهل حرفت وضابالرندن و

ملاحلرندن بري اسلامه كلوب كندو

متاعندن غيري يدنده فرنجه لويه

تابع اولنلرك اشياسى اولديغى

ثابت ومتحقق اولور ايسه اوكونه

اشيا اصحابنه ويرلمك اوزره

بولند يغى محلده اولان ايلچيلرينه

وقونسلوسلرينه وبولنمد قلرى

ایلمدکلری حالده بیوجه شرعی
اداسنه مجبر اولنمیه‌لر و ذکر اولنان
پولیچه قبول اولنمد یعنی مشعر
کاغد ویریلوب پولیچه کاغدینی
ویرندن آقچه‌سنی طلب و تحصیلنه
درعلیّه اولان ایلچی وکذلک اول
محلده بولنان قونسلوس ممکنی
مرتبه سعی ایلیه فرانچه لودن
ممالک محروسه‌مده متمکّن
اولنلر اکر متأهّل و اکر بکاردر

مواجههلرنده استماع وشرع شریفه
ویدلرینه ویریلان عهدنامهٔ همایونمه
معایر اولمامق ایچون طرفیندن
دقّت ایله تفتیش وتفحّص اولنه
طرف میریدن ویاخود دولت
علیّهمه تابع تجّار وسایره دن
فرانسز اوزرینه تحریر اولنمش
پولیچه تعبیر اولنان کاغدلر کلوب
اوزرینه تحریر اولنمش فرانچه لو
وانلره تابع اولان کمسنه لرقبول

سكّه سبله تبديل ايلهمكه مجبور
اولنميه‌لر **فراغچه لودن**
وبيرا قلری التنده اولنلردن بری
قاتل اولوب ياخود بر غيری بجرم
ايدوب وشريعت شريفه طرفندن
رويّت اولنمق مراد اولندقده دولت
عليّه‌مك قضاة وضابطانی
بوكونه اولان دعوايی بولندقلری
محلده ايلچيلرينك وياخود
قونسلوسلرينك ويا وكيللرينك

اعلان کاغدلرینک مفهومی اوزره
اقتضا ایدن یول کاغدلری کندولرینه
ویریلوب وامنیتلری خصوصنده
ممکن اولان اعانت ایله معاونت
اولنه لر فرانچه تجارینک و
بیراغی التنده اولنلرک ممالک
محروسه مه کتوردکلری و الوب
کوتوردکلری التون وکمش سکّه دن
رسم وکمرک النمیوب و یدلرنده
اولان سکّه لرینی دولت علیّه مک

اوزره کسوه کتوب مهالکا محروسه مده
کار و کسب ایلدکلرنده او مقوله
کندو حاللریله کزنلر جزیه و
سایر تکالیف ایله رنجیده اولنمیوب
وعهدنامهٔ همایون موجبنجه کمرکه
متعلق اشیالری اولور ایسه بر وجه
معتاد کمرک رسمنی دنمیـــــــب
ویردکلرنده مرور و عبورلرینه ولاة
و حکّام و ضابطان مانع اولمیه لر
و بر وجه محرّر یدلرینه ویریلان

ایلدکلرنده حکّام وولاة وقضاة
وسایر ضابطاندن ممانعت اولنمیوب
بوندن اقدم ویریلان وبو دفعه
تجدید اولنان عهدنامۀ همایونم
موجبنجه محمی قلنه‌لر فرانچه
تجاری واکا تابع اولنلر فرانچه
ایلچیلرینک وقونسلوسلرینک
اعلان کاغدی اوزره یدلرینه الدقلری
مرور نامه‌لر ایله یوریبوب وامنیت
وراحتلری ایچون قاعدۀ ممالک

ذکر اولنان میوه‌دن یعنی انجیر
وقورو اوزم وفندق واکا ماننـد
میوه انواعندن هر نه ایسه اشترا
وکمرکلرینی عهد نامهٔ همایون موجبنجه
ادا وبعده سفاین مذکوره‌یه تحمیل
ونقل اولنملرینه ممانعت اولنمیه
فرانچه سفاینی قبریس جزیره‌سندن
ودولت علیّه‌مه تابع اولان سایر
اسکله‌لردن مسلمین الدیغی اوزره
توز اشترا وتحمیل ایلمک مراد

مقاوله‌ده نول سفینه‌یه داخل
اولمیانلرینک برموجب عهدنامه
قونسولات رسمی ادا اولنمدقچه
اشیای مرقومه کمرکدن اخراج
اولنمامق اوزره مؤکد امر و
تنبیه اولنه ممالک محروسه‌ده
میوه مقوله‌سنک کثرتی اولمغله
قورویمش انواعنک کثرتی سنه‌لرنده
سنه‌ده بردفعه فرانچه دولتندن
ایکی یا اوچ قطعه سفینه‌یی کلوب

وبابلاج تعبير اولنان عوائد ادا
اولنمسبچون بوندن اقدم عقد اولنان
موادده اگرچه تصریح اولنمشدر لکن
بوخصوصده دولت عليّهم تجارندن
ورعاياسندن رسم مرقومك اداسنه
تعلّل ومعارضه اولنديغى انسرها
اولنمغله دولت عليّهم تجارى
ورعاياسى طرفلرندن فرانچه سفاينده
تجارته متعلّق تحميل اولنوب
گمرك النه كلان اشيادن حيث

فرانچه تجاری د یلدکلری کیسه‌لری

استخدام ایدوب وخدمتنده

بولنانلر طرد ویاخود مرد اولدقلرنده

یرلرینه کلنلردن خلاف معتاد

کدک وحصه طلب ایلمیه‌لر

وخلافنه حرکت ایدنلرک

حقلرندن کلنه فرانچه سفاینه

تجارته متعلق تحمیل اولنان

اشیادن فرانچه ایلچیلرینه و

قونسلوسلرینه قونسولات رسمی

بلا صلاحيتٍ سمسارلرينه تعدّى

ايلدكلرى انها اولنمغله فرانچه

تجارينڭ مصلحتى ايچون تجاريننده

اوروپ كادن سمسارلره بردرلو

تعدّى اولنميوب استعمال ايلدكلرى

سمسارلرنه ملّتدن اولور ايسه

كمسنه جبراً ممانعت ومداخله

ايلميه ويهود طايفه سندن

وسايرلردن بعضيلرى سمسارلغه

ورث ادعاسنده اولدقلرنده

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

کتوروب بیع وشرا ایلدکلری
اثناده سایر مستأمن طایفه سندن
ویریلە کلان کمرك ورسم هر نه ایسه
بونلرك طرفندن دخی ادا اولندقدن
بیوجه مداخله اولنمیه اصحاب
اغراضدن بعضیلری فرانچه تجارینه
خلاف عهدنامه تعرّض مراد ایدوب
واجرا ایدەمدکلرندن باشی
تجار مرقومه نك تجارتلرینه
تخلل ویرملریچون وقت وقت

المنه واكر سالف الذكر قمس استانه يه
كلور ايسه بيوك كمرك امينته
معتاد اوزره رسم كمركى ادا اولنه
فرانچه تجارى ممنوعتدن ماعدا
تجارته متعلق اشيالرى ايله
ممالك محروسه دن براً وبحراً
وكذلك طونه ايله نهراً دوستلق
اثناسنده مسقو واورس وغيرى
مملكتلره كيدوب وذكر اولنان
يرلردن ممالك محروسه مه

كمركنى بن الورم ديو هر بارنزاع
ايدر ايمش بو ماده بر حسن قالبه
افراغ اولنمق لازم كلمكله
فيما بعد فرانچه تجارينك
كتوردكلرى فس مادامكه ازميرده
فروخت اولنميه امين مذكور
طرفندن كمرك مطالبه اولنميه
واكر ذكر اولنان فس انده فروخت
اولنور ايسه بروجه معتاد رسم
كمركى امين مذكور طرفندن

ماله ماله لاكي نقضا ايڤ چيديڤ له مڠمبهي

سمڤيڠڽ لبيه بايق لالي هيتمڽ

سنتياس ليلي مڠليه تاله داله بيڠڬڠ

تنتوڠ جوڬ منيلا ممڠيلكن سمني بچڤ

سلوره اله ڤرسمڤاه ملياله عاله سليڽا

بيمليا قوايي مخمق ساله هيچ

كالاكن بلاڤوك بلاكن لبيه مڠيكف

سڬلاكن سيڠكف سلن سمله سامڤاي

برساما ايتو داڠ بيچاراڠ بنسا

سبنتار بساماڽ لاكي باكيڽ

تعریفه‌لر تصحیح اولنمق بجا یزاوله

وکتوردکلری اشبالربنی

دخی دولت علیّه رعایاسندن

وتجارندن دیلدکلرینه بیع وفروخت

ایلمک مراد ایلدکلرنده بزالورز

دیو اخرلر تعرّض ونزاع ایلمیه‌لر

فرانچه تجارینک کرک فرانچه وکرک

طونس طرفلرندن کتوردکلری

فس ازمیره دخل اولدقده ازمیر

میوه کمرکی امینی فسلرک

بناءً استانبول کمرکنڭ تعریفهء

تعبیر اولنان دفترلرده

چوقه اجناسنڭ وکذلك بعض

اسکله‌لرده و حلبده اولان تعریفه‌لرده

مذکور امتعه‌نڭ کمرکلری یوزده

اوچی تجاوز ایلدیکی انها اولنمغله

فیما بعد کتوردکلری چوقه‌نڭ

کمرکی عهدنامهء همایون موجبنجه

یوزده اوچی تجاوز ایتمامك

اوزره و قطع نزاع ایچون

موجبنجه یوزده اوچر کمرکلرینی
کمرك امناسنه ادا ومعتاد اوزره
ادا تذکره سنی اخذ وارأت ایلدکلرنده
معتبر اولوب تکرار رسم کمرك طلبی
اولنمیه وکمرك امناسنك
بعضیلری طمعلرندن یاسی
صورتا یوزده اوچ ومعتی
ازدیاد اخذندن خالی اولمدقلری
وامتعه لك قیمتلرنده دخی
تفاوت وقوعی درکار اولدیغنه

بشقه اوته دن برو سفینه تحمیل
وممنوعاتدن ماعدا الوب ولایتلرینه
کوتورمك اوزره كمرك امناسنك
تعریفه تعبیر ایلدكلری ممهور
دفترلرنده تصریح اولنان اشیا
وامتعه نك دخی رسم كمركلری
عهد نامهٔ همایون موجبنجه
ادا اولندقده وضع وتشحین
اولنمغه تعرّض اولنمیه

فرانچه تجاری عهد نامهٔ همایونی

فرانچه تجاری و آکا تابع اولنلر

کندو مملکتلرندن تجارته متعلق
اشیا اولمق اوزره ممالک محروسه مه
کتورد کلری و بوندن اوله یره
کتوردکلری امتعه ایچون یوزده
اوچ رسم کمرک ویرملرینه مساعده
اولنمغله مقدّما ویریلان عهدنامهٔ
همایون موجبنجه پنبه وشتنه
پنبه وسختیان و وبالموبی
وکون وایپک مقوله سندن

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

سعادتمدن کذلک صحیح فرانچه
سفاینیله فرانچه مملکتنه کیدن
اشیادن رسم کمرک وسلامت اقچه‌سی
مقدّما ویریلان عهد نامهٔ همایون
موجبنجه ادا اولندقدن صکره
بومقوله اشیا فرانچه‌لو ایله اخرلر
بیننده بیع وشرا اولندقده بردرلو
بهانه ایله رسم مصدریه طلب
اولنمامق اوزره یالکز مصدیه
مادّه‌سی معاف ومعفو اولمشدر

سعی بلیغی درکار اولمق حسبیله
بعض مناسب اولان خصوصلره
مساعده اولنمق تاکید موالاته
دلالت وبوندن بویله دخی ایفای
مراسم مصافاته باعث وبادی
اوله جق حالت اولمغله ایمدی
فرانچه اسکله لرندن تحمیل وصحیح
فرانچه سفینه سی وبیراغیله
وصحیح فرانچه تجارتی دفتریله
استانه سعادتمه کلوب واستانه

تيبا٢ رتيقيف دان منيقس تولك

سلالو اكن ڤرڬي كڤد سچه تيبله

مڠيلڠ ڤرڬي كڤد لحيلوه ولد

كلسا منيدولاڽ بعليه ملساعه

بلا منيليا ليڤه لاڬي لخته الي

دتاوه ميڠاله مليا ومثيله تتاوه

سقال اوم تڤلسه تو به تيقاله

دلتله اوم حيمختيه بيمله اوراله

ملتيشه دهلد لسه لاو بحوقع

سلتلتوه ه بلتلشل دخله

کلان سفینه نڭ کیفیتی امنیت
طرفینی ایچون کرك ذکر اولنان
حکّام وضابطانی وکرك فرانچه
قونسلوسلری بربرلرینه لساناً
و بالاقتضا تحریراً اخبار ایلیه‌لر
دولت علیّه‌م ایله فرانچه دولتی
ماتقدّمدن مصافات وموالات
اوزره اولوب وبتخصیص بو اثناده
وقوع بولا مصالحه‌لرده حشمتلو
فرانچه پادشاهنڭ و دولتنڭ

ســــلم تبهنلخ ن لحب لدع
بهنا الخف هليا تتقء هنيا يفلا
ســــلمع لدتقه هسهحع
هلبتهد ربهج الكل لمهراوا
ســــتلم ه هلبهش ربهش تهام
هبجلة هنيا هلسا بلة هيلد
جرسه رحة لبلفس نلهك هلبفلب
كلهسهة هجلة بهلة بلما ا دهجلة
بهنا ا لبيع هلخة هيا تتقء نلاكج
ســـشيتقتا ا يعب بجة مجء

وضابطان طرفلرندن بول
كاغدلرينه دقت ايله نظر اولنوب
بو خصوصده مقدّما ويريلان
اوامر كما فى الاصل مرعى صوتيله
ولكن شول شرطله كه دولت
عليّه مك اسكله لرينه فرانچه
بيراغيله كلان سفاينك دخى صحيح
فرانچه لو اولدقلرى فرانچه قونسلوسلرندن
كذلك دقت ايله نظر ويريان اولنوب
بروجه محرر بعد التفتيش

مقدّما ویریلان اوامرک مفهوملری
اوزره فرانچه قونسلوسلری وتجاری
رنجیده وتعدّی اولنمیه‌لر وازباندیده
تعبیر اولنان اسقیادن طرفینک
صیانت وامنیتی او مقوله اشقیانک
معلوم اولملرینه دخی توقّف
ایتمکله فی الجمله یچون فیها
بعد غرب اوجاقلرینک وسایرلرک
قورسان سفینه‌لری دولت علیّه‌مک
اسکله‌لرینه کلدکلرنده سحکام

وترجمانلری و سایر فرانچه لولردن
بربنک معمول به تکفّل سندی
اولمیه اوبابده فرانچه ایلچیلری
وقونسلوسلری وترجمانلری
وسایر فرانچه لولر تضمین ادعاسیله
مؤاخذه اولنمیه لر قورسان اشقیاسنک
وسایر دولت علیّه مه خصومت
اوزره اولنلرک طرفلرندن ممالک
محروسه‌م سواحلندن برینه ایصال
خسارت کورینور ایسه او خصوصده

بو مقوله بينلرنده اولان دعوايى
ولاة وحكّام وقضاة وضابطان
وكمرك امناسى بزلر استماع
ايده وز ديو جبر ايلميه لسر
فرانچه تجارندن و فرانچه لويه تابع
اولنلردن بر بينك املاسى ثابت
وظاهر اولدقده الاجقلرى اولنلره
قلان اشياسندن بورجى ادا
اولنوب دايننك النده مادامكه
فرانچه ايلچيلرى وقونسلوسلرى

والی الان ویریله کلان اوامرك
مفهوماتی اوزره عمل اولنه
قونسلوسلرك وتجارك سایر
ملل نصارا قونسلوس وتجاری ایله
بینلرنده نزاع واقع اولدقده
طرفینك رضا وطلبلریله
دعوالری آستانهٔ سعادتمده مقیم
ایلچیلرینه حواله اولنمغه
جواز ویریلوب ومادام مدّعی
ومدعی علیهك رضالری اولمیه

استعماللریچون ساکن اولد قلری
اولرینه اوزم کتوردوب شیره
صقدقلرندن ولحم طرفدن ذخیره لره
اولمق اوزره کندولره کلان سخمرک
نقل وادخالنده یکیچری اغاسی
وبوستانجی باشی وطریچی باشی
وویودکان وسایر ضابطان
طرفلرندن بردرلو رسم وویرکو
طلب اولنمیوب بوخصوصده
سلاطین ماضیه دن ویریلان

ایچون قونسلوسلرک التماس
ایلدکلری یساقچیلر تعیین
اولنمسی بجایز اوله و برمقوله
یساقچیلر اوطه باشیلری
وسایر ضابطلری طرفلرندن
صیانت و وحمایت اولنوب و بو
خصوص ایچون یساقچیلردن
بردرلو و برکو وعبودیت طلب
اولنمیه قونسلوس و ترجمان
وسایر فرانچه لویه تابع اولانلر کندو

ایتمیوب قونسلوسلرینک
تعیین ایلدکلری ترجمانان
حین اقتضاده مرافعه اوله‌لر

فرانچه قونسلوسلری

وهرمانی اولان وکیللری ازقدیم
معتاد اوزره ساکن اوله‌گلدکلری
یرلرده رسم اوزره بیراقلرینی
دکمله ولاة وحکّام وسایر ضابطان
طرفلرندن ممانعت اولنمیه

قونسلوس قپولرینک امنیتی

دولت عليّه مك رعايا سندن

اولوب ايلچيلرك سرايلرنده خدمت
ايدنلردن ياكز اون بش نفر
خدمه تكاليفدن معاف اولوب
رنجيده اولنميه لر دولت عليّه مك
زير حكمنده اولان كرك اهل اسلام
وكرك رعايادن هركيم اولور ايسه
فرانچه وى الاصل اولان فرانچه
قونسلوسلرينى مادام ترجمانلرى
بولنه بالنفس مرافعه يه جبر

بولنان ترجمانلر ایلچیلرک و
قونسلوسلرک وکیللری اولمغله
ترجمه لرینی صحت وحقیقتی
اوزره ایراد ووظیفه لرینی اجرا
ایلدکلرنده مواخذه وحبس
اولنمیه لر وبر خصوصده
تقصیراتلری ظهور ایدر
ایسه ایلچیلری وقونسلوسلری
طرفلرندن تادیب اولونوب اخر
طرفدن رنجیده اولنمیه لر

ایلچیلری وقونسلوسلری دخی
اشبو القابه مناسب اولان التفاته
ایله در دولت علیّه مدن ملتفت
ومعامله اولنه لر حشمتلو فرانچه
پادشاهنک ایلچیلری وقونسلوسلری
دیلدکلری ترجمانلری استخدام
واستدکلری یساقچیلری اعمال
ایدوب بو خصوصده کندولره
مناسب اولمیانلری استخدام ایلیه
دیو جبر اولنمیه لر اصلا فرانچه لودن

وتتميم قلنان مواد اتبه دخی
بو سباق اوزره شرح و بيان
اولنور که حشمتلو فرانچه
پادشاهنک ایلچیلری
و قونسلوسلرینک تقدّم و
تصدّری ایچون بوندن اقدم
عقد اولنان موادک مفهومندن
ماعدا طرف دولت دائم القرارمدن
مشار اليهم سجنابلرینه پادشاهلق
القابی ازقدیم اطلاق اولنهغله

بيكلا ات سيغله كلاو اتيلنه

كالا بعيه دلاوت تقه رمضى منتقب

ومليجا ممبوان اين براغ بنداوا ات لشا

بلكڤيلن سنفوس ميا لشه ومحه

ات لناو اد مبجن ملتقلخ وجلكه

ساغتقه يغ مهيبة امولاكن ممبشا

كعيبات هي تقه بيهم ببتعه

ببلغتام بثت ممغ ع بر ببيغ

هيق مكيه امبابة امولاكن عن

ببنسقة ملياق لاوم بيخ

عنایت اولنان معافیت انلرك
حقنده دخی مقرّر اوله دیو بالاده
اشارت اولندیغی اوزره بجد الامجدم
مرحوم مشار الیه حضرتلرینك
هنكام خلافتلرنده تجدید اولنان
اشبو عهدنامهٔ قدیمه‌یی مقبول
ومعتبر ومرعی ومقرّر طوتدیغمدن
غیری بو دفعه عقد وتنظیم
وعهدنامهٔ قدیمهٔ مذكوره‌یه
ضم والحاق ایله تسویه

ودرت بيك اقچه دن زياده اولان
دعوالری ديوان همايونده استماع
اولنوب غيری يرده استماع
اولنميه و فرانچه لولر اولديغی
محللرده قان واقع اولسه اول
محللرده بولنان فرانچه لولره مادامكه
اوزلرينه برنسته ثابت اولمدقچه
جريمه ناميله من بعد رميّه و رنجيده
اولنميه و ايلچيلری خذمتنده
اولان ترجمانلر فرانچه لولره

كوتورمكه مانع اولميوب
وتكرار بر اسكله ده دخی كمرك
طلبيله رنجيده اولنميه
وفرنجه قونسلوسلری
وانلره تابع اولان رهبان وتجار
طايفه سنی وترجمانلری كندو
نفسلری ايچون معتاد معيّنه قدر
اولرندن شيره صقوب و
طشره دن خمر كتوروب استعمال
ايلدكلرنده رنجيده اولنميه لر

مصدریه جیلره ویروب زیاده
طلبیله رنجیده اولنمیه

وامنا زیاده کمرک تحصیلی

ایچون متاعلرینی زیاده بهایه
طوقلر ایسه اقچه یرینه متاع
الوب مخالفت ایلمیه لر وبرکره
کمرکی ادا اولنمش ایپکک و
چتک تکرار کمرکی طلب اولنمیه
وکمرکلرینی امنا الدقلرنده ادا
تذکره لرینی ویروب اخر اسکله

وقتلان ومسنه وأنقونه وسایر حربی
طایفه سندن فرانچه پادشاهینك بیراغی
التنده قدیمدن كلادكلری اوزره اختیارلری
ایله كلانلر كندو حاللرنده اولوب صلح
وصلاحه مغایر وضع وحركت صادر
اولمدقچه سایر فرانسزلر كبی كمرکلرینی
ویروب كمسنه دخل ایلمیه
مصریه‌یی انكلتره تجاری
ویردكلری اوزره انلردخی
استانبولده وغلطه‌ده اولان

اولوب وجه مشروح اوزره
ویروب زیاده طلب اولنمیه
وگمرکلری ادا ایلدکلرنده ممالک
محروسه‌ده جاری اولان بقود
خزینه‌ٔ عامره‌یه الندیغی
منوال اوزره النوب نقصان
وزیاده طلبیله رنجیده اولنمیه‌لر
واستانه‌ٔ سعادتده ایلچیلری
وقنسلوسلری وکتخدالری
اولمیان پورتغال وچیلیه

تجاری ممالک محروسه یه

کتوردکلری والوب کوتوردکلری
امتعه‌دن قدیمدن بوانه دکین
یوزده بش ویرویب لکن دولت
علیه‌نک قدیمی دوستلرندن
اولمغله یوزده اوچ کمرک ویرمک
اوزره مجدداً اللرنده اولان عهدنامهٔ
همایونلرینه الحاق اولنمق بابنده
استدعای عنایت ایتمکین
رجالری حیز قبولده واقع

كما الاوّل قپوچين اللرنده اولوب
زنجيده اولنميه لر كذلك ازميرده
وصيداده واسكندريه ده وساير
اسكله لرده اولان فرانسز طايفه
سنك كليسالرينه دخل وزنجيده
اولنميه وبو بهانه ايله اقچه لرين
المیه لر وغلطه ده اولان
بيمارخانه لرنده كندو حاللرنده
انجيل تلاوت ايلدكلرنده
زنجيده اولنميه لر فرانچه

وارن فرانسز وانلره تابع اولان
هرنه بجسدن اولورایسه وارمده
وکلمه کمسنه دخل ایلمیه
غلطه ده اولان بزویت
وقپوچیغ نام ایکی فرانچه رهبان
طایفه لری قدیمدن اللرنده اولان
ایکی کلیسالری ینه اللرنده
وضبط تصرفلرنده اولوب
اول کلیسالرک بری احراق اولنمغله
اذن شرعله تعمیر اولنوب ینه

داخلنده و خارجنده و قمامه نام
کلیساده قدیمدن اولیکلد وکی
اوزره تمکنی ایلیانی فرنک راهبلرینک
حالا ساکن اولوب اللرنده اولان
زیارتکاهلرینه کهاکان فرنک راهبلرینک
اللرنده اولوب کمسنه دخل ایلمیه و
تکالیف طلبیله رنجیده ایلمیه لر
و دعوالری ظهور ایلدکده محللرنده
فصل اولمزسه استانهٔ سعادته
حواله اولنه وقدس شریفه

الحاق اولنمغه خطّ همايون
ايله صادر اولان فرمان عاليشان
موجبنجه جمله دن برى فرانجه تابع
اولان پسقپوسلر وساير فرنك
مذهبنده اولان رهبان طايفه سنى
هر نه جنسدن اولور ايسه اولسون
ممالك پادشاهيده قديمدن اولدقلرى
يرلرده كندو خاللرنده اولوب
اپيتلرينى اجرا ايلدكلرنده كمسنه
مانع اولميه وقدس شريفك

بهلسا انله سامله اطس نيا لنتقا

رهلشا ليڤ مچڠ هرورا سقبلس

بنيك بهلك مشتا ايت رڠ اليب

ملكتا بهلك مشتا ايت رڠ اليب عاجڠ

طجو جو مبلت سفكلنم لعلحة

عالبا اماق مرورا لعشقه

نعيمبا سالم ن مڠهلم پرلهه

حتمو لبحفه نگلا مهبلال

سي سبج بهلهم لبهه مولكه

ستاهوا ولنتا بعب لسيفم

اقتضا ایدرسه اول زمان اسلوب
سابق اوزره فرانچه پادشاهی
بیراغی التنده کلوب کیدوب
اخرک بیراغی التنده کلوب کتمکه
قطعا رضا کوسترلمیه دیو وجه
مشروح اوزره قدیمدن اجداد
عظام زمانلرندن بو آنه دکین
اللرنده اولان مفصّل و مصرّح
عهدنامهٔ همایونلری تجدید
و فیما بعد ذکر اولنان موادّی

اوزره اولانا حربیلردن قدس
شریف زیارتنه عزیمت ایلینلر
اولدن کله کلد کلری اوزره کیرو
امن و امان ایله کندو حاللرنده
کلوب کیدوب زیارت ایتمک
استدکلرنده کلشده وکیدشده
رنجیده ورمیده اولنمیه لروبعد
زمان طایفهٔ مزبوره یه ممالک
محروسه مه تجارت ایچون کلوب
کتمکه اذن همایون ویرلمک

بوال منتا ارڠيب ديجاڠ عبيه

رلتا ڽيه بنهيڠ تلاجي بوبيه

سكيلشاڤ وجاڠ دلڤا وكه كبيسكا

تبنتالم وسلحه عايحا تجب كوا

سكه مبله مبتك ن الم ال كه ا

اكبل ڤ شفلتس ه بڠك ن كوا

باوا بهلا مربه باعبقه رسلج

بعله ملهش بهلا لشيال ملوه

ر لشه كا لسا تله مكتلم

تلاتسوه ملاڤ وانتڤ مڤيڠه مبا

کیرو فرانچه بیراغی التنده کلوب
کیدوب تجارت ایده‌لر دیو التماس
ایتمکین موجب ایله فرانچه پادشاهینک
ابا عن جدٍّ اجداد عظام زماننده‌ن
الی هذا الآن عتبهٔ علیه‌مزه
اولان قدیمی دوستلغه رعایةً
رجاسی مقبول همایونلری اولوب
فرمان عالیشانلری شویله صادر
اولمشکه ملّت نصارادن مشار
الیه فرانچه پادشاهی ایله دوستلق

اولنمشلر ایدی مقدّما مشار الیه
فرانچه پادشاهی سدّۀ سعادت تمایلرینه
نامه کوندروب حربیلر تجارتدن
منع اولندقلری تقدیرجه قدس
شریف زیارتنه اوّلدن وارهـ
کلدکلری اوزره واروب کلوب
منع اولنمیه‌لر و بعد زمان
طایفۀ مزبوره‌یه تجارت ایچون
ممالک محروسه‌مه کلوب کتمکه
رخصت ویریلور ایسه اول زمانده

حربی طایفه سنی فرانچه پادشاهی
بیراغی التنده تجارت وزیارت
ایچون ممالک محروسه‌مه کلوب
کچمکه اجداد عظام طاب ثراهم
زمانلرنده اذن همایون ویریلوب
فرانچه لولره ویریلان عهدنامه‌لرده
دخی مسطور ایکن بعده بعض
علّت سببی ایله طایفهٔ مزبوره
ممالک محروسه‌مه کلیت اوزره
منع وعهدنامه‌لرندن اخراج

سایرلرینه موجب عبرت واقع
اوله وبالجمله مرحوم ومغفور
له سلطان سلیمان خان وجداد
عظامی انار الله تعالی براهینهم
زمان شریفلرنده عنایت اولنان
عهدنامه لر موجبنجه عقد اولنان
عهد وامانه مخالف اصلا مخل
وتعرّض ایتدرلمیه وبوندن
اقدم آستانهٔ سعادتمه
مستقل ایلچیلری اولمیان

کوکللو رئسلر وعموماً ممالک
محروسه‌م اهالیسی اشبو عهدنامهٔ
همایونمک مضمون معدلت
مقرونی ایله عمل ایلیوب قطعا
خلافنه جواز کوسترلمیه شویلکه
فرمان قضا جریانمه مخالفت
ومعاندت اوزره اولوب ساعی
بالفساد اولان طایفهٔ طاغیه‌دن
اولانلر اول مقوله‌لره امان وزمان
ویرلمیوب سقلرندن کلنه‌که

نبيئا بعده تلبيسه لخفف

با اهنا اكا لحفيح عجبح كلسه

هسيا بعنايه شدنا لبقيا بالهاه

و ببلاكاهاه باهشا ن لناه ت لن

عسنا بلا بيسلا كل ومحح بلتيلوا

علمه اله باعناه باهاه وحسن

يكد حكد ادهساه اهسا يماه ابكه

بهليبة بللج ميلاد ن بخ لحلقه

وعلامة الرضا محبة في طاعة الله وجنس

و صدقه ومحبه والمهاه وبصدقه

حفظ وصیانت اولنوب امین
وسالم کیدر و کیدلر اگر اثواب
واموال یغما اولنمش بولنور ایسه
غارت اولنان اثواب واموالك و
ادملرینك ظهوره کالمسی بابنده
سعی واقدام اولنوب اهل فساد
هرکیم اولور ایسه اولسون کرکی کبی
حقلرندن کلنه بکلر بکیلر
وسنجاقبکلری وقپودانلر قوللری
وقاضیلر وامینلر وحاصه و

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

وامرد اوغلانلرين وغيرى نسنه لرين
الوب تعدّى ايتميه لر و
نه دكلويه ويريلان
عهد نامهٔ همايونده مسطور
اولان خصوصلر فرانچه لو حقّنده
دخى مقرّر اولوب شرع قديم
وعهد نامهٔ همايونه معاير كمسنه
مانع ومزاحم ومتحاصم اولميه
مزبور قاليونلر وكميلر
ممالك محروسه مه كلدكلرنده

برصه دخی کلیبولیده ارانور
ایمش هم بعده عادت قدیمه
موجبنجه بوغازحصارلری اوکنده
ارانوب کچه وممالک محروسه مده
دریا یوزینه چقان کمیلر وقدرغه‌لر
ودونتمالر دریاده فرنجه کمیلرینه
بولشدقده بری ایله دوستلق
ایدوب ضرر وزیان ایتمیوب
مادامکه کندو رضالریله هدیه
ویرمیه‌لر جبراً الات وثوابلرین

ایلچیه واکر فرانچه لولرك بری بری
ایله نزاعلری اولسه ایلچیلری
وقونسلوسلری عادتلرنجه کوروب
فصل ایده لمسنه مانع اولمیه

وفرانچه کمیلری عادت

وقانون اوزره استانبوله ارانوب
کتدکدن صکره قانون قدیم
اوزره بر دخی بوغاز حصارلری
اوکنده ارانوب اجازت ویریلور
ایمش حالا قانون قدیمه مخالف

ڤلعه دان مڠيڠت سڤاكن ميلم

بوڠا ملاتي لاڬي مڽڠت دالم

بيڠڬ ممبوا ڤچاي تيڠكت منسڤ

سڤرتي لمڤيت تيڠكت مڤچه سڤقڤو

كلابو هيدوڤ بيڤاق مسيا مڠتاي بنتاڠ

سڤرتي لنچڠ تيتي هيليڠ ايت دليڤتكن

تتكال ملاين ممبيا كلاكوان ڤوهون

بوهڽي يا بلاكڠ جڠن لاڬي منڠيس

ستله دڠر باڬيندا سڤوت ايتو ڤرچاي

ستله تيترة بلاڠ ڤيڠڬ تاد بيڤنتا

اولمیه و تکالیف عرفیه دن معاف
اوله فرنچه تجاری ایله بر
کمسنه نک نزاعی اولسه قاضی یه
وارد قده فرنچه لونک ترجمانلری
حاضر بولنمز ایسه قاضی دعوالرینی
استماع ایتمیه اکر ترجمانلری
مهم مصلحته ایسه کلنجه توقف
اولنه امّا انلر دخی تعلل ایدوب
ترجمانمز حاضر دکلدر دیو عوق
ایتمیوب ترجمانلرینی احضار

سنتيا دهاري ڤيهق ملين سهڠ
سکتت ممسمسم سڠ سکالڠ
هيداڤ بلله ناضر دان دهيديڤ
سنتياس ملهکن هيڠ سنتياس
سڠکن ملين سڠکن ولله
شفاء بعض ملکس
سام مڽڠ سلامتڽ مسلمة
بکله ننتسا سماتڤ
سباي ڽا تيتيق تيه ڽا
دالم سسڠ دالم

سی کوریله فرانچه لودن
ممالك محروسه مده تمکن
ایدنلردن خراج طلب اولنمیه
اسکندریه وطرابلس
شام وجزایر وسایر یرلرك
اسکله لرنده نصب اولنمش
قونسلوسلرینك یرینه اول
خدمت عهده سندن کلوریسر
ادملرینی تعیینی ایدوب
کوندردکلرنده کمسیه مانع

مک برچمڤور سکلين مسيڠ٢ ڤد

تله مسليا تتبيق بنياء ڤرتوه

ستله ايله لبيه سکليان کڤدڽ

سبله لاڬي ملبيه منسبح کڤدڽ

قلعه ڤد مهاراج ڤکلوم مپليت بهک

سکليان مسيا بهاري بچيرا

ڤد سکلين سکتيک سڤايا ...

ملهبکن تله مسيا لاين بهور ڤرتيڬ

مسليا سکليان ڤد سکليان

مپنتق ملي بنياق برتنديڠ

دین ایلانسه ویاخود بروجهله
متهم اولوب غیبت ایلسه آنك
ایچون کناهسز کفیل اولمیان
آخردن کمسنه زنجیده اولنوب
طوتلمیه وفرانچه لویه متعلق
اسیر بولنورایسه ایلچیلری
وقنسلوسلری تعیین ایلیوب
فرانچه لودن دیرلر ایسه آنك کبیلر
صالجللری ویاوکیللری ایله
سدهٔ سعادتمه کوندریله قضیه

مسيار راج بايا لحده كتتسا نغريث

سمج لتريبي كڤد مليندلة ملهله

مبرڠ ايا مبيته سايڤ عيصاڠ برمهلي

بمجلس ماتيا بڤيڤة رماڬلة

سچا لحده تاهو نڬريث دسيث نڠاله

ملسسا تمدي سلق برلولايا لاسنا

سد سچه بچه تڠاليا ڤتته

دوسڠ ڽكله مهحا ايمم بله

ولده مسيا راجايا مبيتخ نغريث

سمهدا سادا لعه ملا بڤاي

شريف نسته دعوا ايدرلر ايسه
مادامكه قاضيلردن حجّتلري
اولمسوب ويا موجود سجلده مقيد بولنميه
انك كبي تزوير ايتدرلمسوب
خلاف شرع شريف اولان دعوالري
استماع اولنميه وبعض كمسنه‌لر
برنيم شتم ايلديكز ديو محضّر ده
جلب واخذ ايچون خلاف شرع
شريف رنجيده ايدرلر ايسه منع
ودفع اولنه بوبلردن بري

دان ماله لمهجيت بهوا مجيت ميخالف

ملك سموان سكالين دڠن سكلين ملسنا عقل

—— تمت الكلام ات الحجة لهشم جيب

ك ميموش دوا بايلسع [illegible] منحض

بيوا بتيا ايلسس تمبث بيوا مهوسلة

ن ماما [illegible] تمت [illegible]

بهاما [illegible] تمت [illegible]

[illegible] مملمبجه

[illegible]

[illegible]

فرانچه تلچرلری وترجمانلری

وقونسلوسلری ممالک محروسه مده
بیع وشرا وتجارت وکفالت ـــــ
خصوصلرنده وسایر امور شرعیه ده
قاضی یه واروب ثبت سجل ایتدروب
وباحجت الالرصلره نزاع اولور
ایسه حجّت وسجله نظر اولنوب
موجبیله عمل اولنه ایکیسندن
بری اولمیوب مجرّد شاهد زور
اقامت ایدوب خلاف شرع

بيلاكن دچلچجن مسلما ڤيچڤ اوچ

مسيا لالو ڤليڤڠ لالو بيماڤا

بيلاك بيلاي مك منسي كن

باڤا مسلم چه كن اچ ميمڤا

مينيڤا لاكه منسي مننا لهلام

مسيا بڤا تيبچ مميڤا

چه منستيبچ كن ملايچ كن

لبيڤقه چلملمه مسيا بوام

تيبا ملايچه ممڤا اڤاچلا سام

ميليڤ ملچ ملسه چ ملبيا لا

برى مديونى اولسه بورجلودن طلب
اولنوب اكر كفيل دكل ايسه
خصمنه طوتيلوب طلب
اولنميه و اكر مرد اولسه اثواب
واموالنه كمسنه دخل ايتميه
كيمه وصيت ايدر ايسه
اكا ويريله اكر وصيتسز مرد
اولور ايسه قونسلوسلرى معرفتيله
اول برلو يولداشنه ويريله بيت
المالجيلر و قساملر دخل ايلميه

سقلسا هلسنهق م طيله ادله ومس

کزرو ا ن صالق م تعلد ع ه هقه

م هسثلا برتئ دنهلاکي

ه ع ليع دکيل ادهيقة مسئلبيه

دکهلسن هلالکع مصلض دلبيه

ملسعو دليکتسع دکهليقه

بلکلسفيلد ليخع مهام عوله

وللة بعصا کليقيا بعها لغم

سبيا علفاه مليها اله اسبب

تعج ا مطيقه مبدلها دهتعه

رسوم عادیه و قونسلوسلق
حقّی در عادت و قانون اوزره
ویره‌کلرندن صکره کلشده و
کیدشده قپودانلردن و دریاده
یوریبان خاصه و کوکللو رئسلردن
وغیریدن و عسکریدن کیمسنه
مانع اولمیه و تجار طایفه‌سنک
رضالری یوغیکن بعض متاع
بجبر اوزرلرینه براغلوب
تعدّی اولنمیه و فرنجه‌لودن

ایدوب قورتیلان اثواب واموال
کیرو کندولرینه ویریلوب دخل
اولنمیه بالجمله اکر قره ده
واکر دریاده کندو حاللرنده یوریین
فرنچه لو اولوب امانه اوزره کلوب
کیدن تجار طایفه سنی واول
دیار تاجرلری وترجمانلری
وسایر ادملری دریادن وقره دن
ممالک محروسه مه کلوب بیع و
شرا وتجارت ایلیوب شولکه

لاميليا تهلخو تناولعه

سڠ ڠوراس بلکتيڽ اله هباليق

تالهلاکن ميبة رڠ لتغوه بلکنسليق

دولسيتها بلکتيلي رولقهبياڠ

ستيعة هقيقة عملڽهخ

بهاره اورڠ ع هاي ملياليچام بمبوڠام

لاميليا ولتقام رهس هلکنة ايڠ

کيلسکن کجي کلاي لاڠن تمشا کجکج

سوع ملکج هسيا اتا اسب هيلة

تڠاولعه ملهيڽم مليخ ليدة

معاونت ومظاهرت ایلیه لر
وقالیونلرینک سرداری و
رؤساسنک مختاری قپودانلرک
قایم مقامی رعایتنک اهتمامی
خصوصنده دقیقه فوت
اولنمیوب واقچالریله زاد وزواده لری
تدارکنده سعی واهتمام ایلیه لر
واکر شدّت روزکار ایله دکزکمیلرینی
قره یه اتسه اتار ایسه بکلر و
قاضیلر وغیریلر معاونت

وتصدّر ایلیه‌لر وفرانچه لولرك

كندو ماللری وسایر اثوابلریله

قالیونلری وغیری كمیلری بجمیع

زمانده اسكله‌لره ولیمانلره سایر

ممالك محروسه مزه اشلیانلر امن

وامان اوزره كلوب كیدوب انك كبی

دریاده قرتنه مضایقه ویروب

كمیلرینه معاونت لازم اولدقده

اول محلّده حاضر بولنان اكر خاصّه

كمیلر خلقیدر واكر غیریدر

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

اوزرلرینه قدیمدن اولیکلدوکی
اوزره تقدّم وتصدّر ایلیه‌لر
وهدایا ولباسلری و
ماکولات ومشروباتلری مهمّی
ایچون اقچه‌لریله کتوردکلری
نسنه‌لردن کمرک وباج طلب
اولنمیه وبندرلرده اولان بایلوسلری
دخی اسپانیه وسایر قراللرک
بایلوسلرینه آستانهٔ سعادتمده
جاری اولدیغی اوزره تقدّم

وایمان واقع اولمیوب سده
سعادتمزه کمال اخلاص ایله
اختصاصده ثابت قدم
وراسخ دم اولیکلدوکی جهتدن
استانه سعادت آشیانه مزده
مقیم اولان فرنجه ایلچیلری
دیوان بلند ایوانمزه کلدکلرنده
ووزرای عظام مشیران ذوی
الاحترامنزه وارقلرنده اسپانیه
وسایر قرالارک ایلچیلرینک

سرادل ممڤرسه ستنيه کتيه ممبسيد

ميالقه ممتکه نتکله ڤولله

جالسه ع نخهمه تيهمس

ع ايبد بابا اهله بن منغيباي

هذا عم کمنغلم نتهمشق تيباه

شاه اهد اداله همبته مريله

ن بالالق دهمحب يحمه اخدا هتر

ستالتسه ع دلوا تا ممبلهم عاليغ

نحقا ممتلبله لاله مممش ببعليا

سغالتيه شتاع نلوا عمه

عيسويه نك ميانلرنده مشهور اولان
قراللر وبانلردن مقلدم مقاليد
حكومت مفوّض ومسلّم
اولديغندن ماعدا اباو اجداد
عوالي نشانمزك زماننده بوآنه
كلنجه عتبهٔ عليهٔ عدالت
عنوانمزه دخي جمله قراللردن
زياده خلوص بال ايله دوستلق
ايدوب شمديه دك مابينده نقض
عهدو امان ونكث ميثاق

كندولرين حبس ايدوب اولرين
مهر ليوب تعدّي ايتميه‌لر قنسلوسلريله
دعواسى اولنلرك خصوصي استانهٔ
سعادتمده استماع اولنه ذكر اولنان
موادك خلافنه مقدم وموّخر
امر شريف ابراز اولنور ايسه استماع
اولنميوب عهدنامهٔ همايون
موجبنجه عمل اولنه ومشار
اليهك سلسلهٔ تسلّى ملت
مسيحيه وملوك طوائف

بیقصور وبیروب عناد و
مخالفت ایلمیه‌لر وفرانچه‌لولرک
بری بری ارسنده قان ویاخود
اخر شناعت واقع اولور ایسه
ایلچیلری وقونسلوسلری ایینلری
اوزره کوروب فصل اندوب ~~حل~~
ضابطلرده برفرد دخل وتعرّض
ایلمیه‌لر وتاجرلرینک احوالی
ایچون نصب ایلدکلری قونسلوسلرده
بعض کمسنه‌لر دعوا ایتدکلرنده

[illegible] اوله
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] اوله [illegible]
[illegible]

اولان ترجمانلری اولی کلدوکی
اوزره خراجدن وقصه بیه دن
وسایر تکالیف عرفیه دن معاف
اوله لر و فرانچه تجاری کمیلرینه
تحمیل ایلدکلری متاعدن
وبعض ذمیلر کندو کمیلریله
حربی ولایتنه ایلدوب کتوردکلری
متاعدن ایلچیلرینه و
قونسلوسلرینه عائد اولان
رسملرین ویا یلاج حقلرین

همایونم اوله وجزایر وتونسه

تابع استورغه کورفزینی بام

محللرده اجداد عظام طاب

ثراهم زمانلرنده فرنچه‌لو مرجان

وبالق صید ایلملریچون حکملر

ویرلمش اولدیغی جاری اولان عادت

اوزره اول محللرده کماکان بالق و

مرجان صید ایلیه‌لر وخارجدن

کمسنه‌یه دخل ایتدرلمیه

وایلچیلری سخن متلرنده

اجلدن امر شریفمه امتثال ایتمزلر

ایسه انلر دخی فرانچه ولایتنه

وارد قیلرنده فرانچه پادشاهی طرفندن

قلعه لرینه ولیمانلرینه قبول ایلمیوب

فسادلرین دفع ایچون تقیّد

ایلدکلرنده عقد اولنان عهده خلل

ویرمز دیو اجدادمز زماننده —

ویریلان حکم شریفک مضمونی

کماکان مقرّر اوله وبو بابده مومی

الیهک شکر وشکایتی مقبول

اسیر وار ایسه اطلاق اولنوب
ماللری بیقصور ویریله مبنی بعض
متتبعه اولمیان قورصانلرک
شناعت ایلدوکی مسار ایله
نامه ایله اعلام ایلدکده قنغی
بکلربکی زماننده اولور ایسه
اول بکلربکی معزول غارت اولنان
الاتلری تضمین ایتدریله بو
خصوص ایچون دفعاتله تنبیه
اولنمشیکن مقید اولمدقلری

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

لیمانینه وارد قللرنده رعایت
اولنوب باروت وقورشون ویلکن
وسایر الات ویریلوب لکن مزبورلر
فرانچه تجارینه راست کلدکلرنده
اسیر ومالارینی غارت ایدرلر
ایمش مرحوم جدّ بزرکوارمز
طاب ثراه زماننده بالدفعات تنبیه
اولنوب متنبه اولمیوب تعدّی اوزره
ایمشلر بو خصوصه دخی رضای
همایونم بو قدر اولمقله فرانچه لو

ميلاڠ صلاد ميليو دليم بي مثتا ک برڤرا

ن سڠتلڤن لنتاي واکن يغچا عبده

سنتوسا سلکته ميلاکسا ريک ايسله

ببلک چيج ڤنهکن ساتته سبنله

مکتاي ميهلسا سريک اڤ ميڤهلا

سڠکل ايت ڤهلين اڤ مبياو وفله

سڤسبغ دتلي ڤتغ مڤ لسق

ملايم کوممڤا اذ ڤ علاو رالمس

سيسبنلغ بيلمس تلمس

سعلت لسة ڤرچ بيلنج

اوزره الثوب زياده بهايه طوتلميه
وبيع ايچون اخراج اولنان متاعدن
ماعدا اخر اسكله يه كتمك استن
كلرندن متاعلرندن كمرك طلب
ايلميه لر و اخر اسكله يه ايلتمكه
مانع اولميه لر وحادث اولان
قصابيه و رفت وباج ويساق
قولى واوچ بوز آقچه دن زياده
سلامت رسمى طلب اولنميه
جزاير غرب قورصانلرى

كلدكلرنده اخذ دنه صكره كمى يى
كرفت وايچنده اولنلرى اسير
ايلميه لر وانك كبى فرانچه لو
اسير بولنور ايسه اطلاق
اولنوب اثوابى ويريله ومشار
اليه فرانچه پادشاهينك
رضاسى اوزره تاجرلرى ولايتلرندن
كتوردكلرى والوب كتدكلرى متاعدن
قديمدن نه بها يه طوتوب كمرك
النه كلدى ايسه ينه اول منوال

ایلدرسز دیو کمیسنی کرفت —
وکندولرینی اسیر ایتمیه لر —
وذمیلردن بری ممالک اسلامیه دن
ذخیره اولب کیدرکن کرفت —
اولندقده فرانچه لولردن کمیده
اولان اجیرلر اسیر اولمیه وفرانچه
لولر اهل اسلام کمیلرنده اختیارلریله
ذخیره صاتون الوب سحری ولایتنه
الوپ کتمیوب کندو ولایتلرینه
کیدرکن اهل اسلام کمیلری راست

شرع شريفه مخالف اولمغين

مادامكه كندو حاللرنده تجارت

اوزره اولوب قورسانى كميسنى فساد

اوزره اولميه‌لر اول بهانه ايله اثوابلرى

كرفت وكندولرى اسير اولميه

وفرنچه لودن برى ملكى

كميسنه حربى ولايتندن

ذخيره تحميل ايدوب ينه حربى

ولايتنه كيدركن اهل اسلام كميلرى

راست كلدكلرنده دشمنه ذخيره

غروشدن ممالک محروسه مده
اولدیغی رسم النمامغله حالا دخی
طلب اولنمیه و غروشلرین
آقچه قطع ایدرز دیو خزینه دارلر
وضربخانه امینلری دخل ایلمیه لر
و فرانچه تجارندن بعض
حربی کمیلرینه کیروب کندو
مالرنده تجارت اوزره ایکن حربی
کمیده بولندیکز دیو کندولرین
اسیر و اشوابلرین کرفت ایلمک

ویرلمش ایمش حالا استانهٔ
سعادتمزه اولان کمال اخلاص
اختصاصلرینه بناءً احداد
عظاممز نوّر الله مراقدهم
زماننده ممنوعاتدن اقچه‌لریله
بارموص وکوه وبریلوب بر فرد
مانع اولمیه دیو عهدنامه‌ده قید
اولنمغین قدیمدن کما کان مقرّر
طوتیلوب ولایتلرندن
ادملری وتجاری کتوردکلری

فرانچه لودن قدس شریف
زیارتنه کلوب کیدنلره و قمامه
استانه‌سی سعادتمز ایله دوستلق
اوزره اولوب دوستلغه خلل
ویرربر وضعلری اولمامغله
مرحوم و مغفورله سلطان
سلیم خان طاب ثراه زماننده
ممنوع اولان متاعدن پنبه
و رشته‌سی پنبه و سختیان
ویریلدیو حکم همایون

مقدمه ده بسط وتقریر وبر وجه
مشروح جدیداً تعدیل وتسویه
قلنان مواد لاحقه دخی درجه
مزیده ده ذکر وتحریر برله مجدداً
اشبو عهدنامهٔ همایون عنایتمقرون ونمز
شرفبخش املا وایلچیء مومی
الیهک یدینه تسلیم واعطا
اولنمغله فرمان همایون واجب
الانقیاد مز بو وجهله موهبت
ارای اصدار وایراد اولنورکه

مشاهده اولنان صدق درون
وبالخصوص صلحنامه احتراماً جديداً
عقد اولنان مواددخی اجرا
وانفاذ ایچون اذن همايون
موهبت مقرون خط عنايت نقط
شاهانه مز مبتنی ملوكانه مز
ارزانی قلنوب بو وجهله فرمان
همايونمز شرف صدور بولمغله تجدید
اولنان عهدنامهٔ سابقه لفظاً
بلفظ بعينها تماماً رتبهٔ

الیه میانه‌لرنده بالدفعات
بعد المذاکره انفع وانسب
اولمق وجهیله تسویه وتعدیل
وقراردادە وتکمیل اولنوب جمله
سی یته وزیر اعظم وکیل
مطلقم مشار الیهک وساطتلریله
رکاب کامیاب خاقانیمزه عرض
وتلخیص اولندقده مجرد حشمن
نصاب مشار الیه جنابلرینک
دوستلقده اولان ثبات وخلوص

دخی مقرر ومعتبر صوتلدیغندن
بشقه از قدیم اراده معتاد ومستدیم
اولان مصدریه عفوینه وتمشیت
امر تجارت ورفاهیت احوال
امدشدکانه دایر نیجه حالات
وکیفیات دخی دولت علیه مز
طرفندن بو دفعه مأمور اولنلر
ایله مذاکره وترتیبنه ومکالمه و
تهذیبنه رخصت کامله ومأموریت
شامله سی اولان ایلچیٔ موما

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

یوماً فیوماً مستحکم و مستوار
اولمسی ملحوظاتنه بناءً انجاح
ملتمساتلری حیّز قبولده جلوه کر
اولوب دوستلق مراسمنک ثمره و
نتیجه سی اولان تجارت امورینک
ترویج و تمشیتی و امدشدکانک
ترفیه و امنیّتلریچون تاریخ مرقومده
بعض ضمیمه ایله تجدید اولنان
عهدنامهٔ قدیمه بتمامها طرف
تام الشرف شهنشاهانه مزدن

هوڠ ايت سمبه سلطان [illegible] دان [illegible]

جوجوڠ ڤيله تاهو برهادڤ ملڠکو

[illegible]

[illegible] دليهت ککندا [illegible]

سڠݢوه تڠکڤ [illegible]

[illegible]

[illegible]

سڠݢوه کالا [illegible]

ککندا [illegible]

[illegible]

محاط علم علم ارای اسکندرانه‌مز
اولمغله افدیم دولت علیه روز
افزونمز ایله قرنچه دولتی بیننده
مرصوص ومأمون اولان بتیان حبّ وولا
وبتخصیص هنگام خلافت ظفر
اثار وایام سلطنت ابد قرارمزده
دخی خاصةً مشار الیه جنابلرینک
طرفلرندن ظهوره گلان خلوص
وداد بیرانه وبویله قدیمی اولان
مصافات وموالاتک فیما بعد دخی

تجدید اولنان عهدنامهٔ همایون
ابهت نمونك اوان بهجت اقترانی
شهنشاهانه مزددخی تجدید وتاکیدی
وبو ودودمان سامخ الارکانه اولان وفور
اخلاص ومزید علاقه واختصاصه
بناءً بعض موادك ضم والحاقیله
دخی تنویر وتشییدی خصوصی
یاد وتذکار وبو کیفیاتی ایلچیٔ
موصی الیه دخی وکلای دولت علیه مزه
شفاهاً تقریر واشعار ایلدیکی

ایلچیلری و قونسلوسلری

وترجمانلری وتاجرلری وسایر

رعایالری آسوده حال ومرفه البال

مرعی و محمی قلنه‌لر دیو بیورلدی

اسبق کریم الحیات بعیم الممات

مرحوم ومغفوله جدّ امجدم

سلطان محمد خان طاب ثراه

مثواه حضرتلرینک زمان میمنت

نشانلرنده بیک سکسان درت

سنهٔ هجریه ده تاریخیله مورخاً

مضمون محبت مشحوننده
عهد پیشینی ودور دیرینه‌ده الی هذا
الحین اباء کرام واجداد عظاممز
انار الله براهینهم حضرتلیله
حشمت اکتناه فرانچه
پادشاهلری ما بینلرنده منعقد
اولان قدیمی دوستلق اسلوب
سابق اوزره مرعی اولمق اقصای
آمال ومنتهای مافی البالمزی
اولمقده ناشی فرانچه دولتنك

مراتب الخلافة الكبرى المحفوف
بصنوف عواطف آلملك الاعلى
وزير اعظم ستوده شیم ووکیل
مطلق فرخنده قدیم الحاج
محمد پاشا ادام الله تعالی
اجلاله وضاعف بالنصر
والتأیید اقتداره واقباله
وساطتیله ترجمهٔ مفهوم
مودت مرسومی دخی پایهٔ سریر
اعلامزه عرض و تلخیص اولنوب

ت لفة ستة مخه ٤ ٤ منه ا اين لين شه

ج مليه ٥ يلة ايا ا منه ا ين لا لشتة سمسة

سفالس يحنى لب لنجه ميا ا لشه

ينبيها مبواء كا ٢ مدل ٥ ليبا ا

بوعدلة ملكة ا يياسة ليب يحتة

الهو يحتسه ا ٥ يبرع ي ليتدو ٢ مبيسة

ويحه ا ي يتسه ررة ا ن ليا لبه

يطفه و لعا ولطه يحا ا بيشه

سوله ا لطة ملا ا حلله

بته يحصا ا نتصلنا ا

شهرپارانه مژده مظهر تشرفات
شهنشاهانه مز اولدقده صكره
مشار اليه جنابلرينك سالف
البيانى نامهٔ اولا دايمه لرينى
كتوروب تسليم اتمكله قاعدهٔ
قديمهٔ عثمانى ودينهٔ مستديمهٔ
جهانبانى اوزره دستور اكرم
مشير افخم نظام العالم نظم
مناظم الامم مكمّل ناموس
السلطنت العظمى مرتّب

مارکیز دویلنرف خدمت
عواقبه باجیر سدّهٔ سنیهٔ
موهبت عنوان شاهانه مزه عرض و
استیذان ایلدکده رسم دیرینی
دولت ابد قرینی اوزره عوارف
اذن خاقانی وعواطف رخصت
خسروانیمز مبذول وموصول
قلندیغنه بناءً مومی الیه پیشگاه
سریر سعادت مصیر ملوکانه وعزّ
حضور فایض النور ——

ایلهکدن ناشی مشار الیه
جنابلرینک ذکر الحق اولنان
نامه‌لری ولا تمیمه‌لرینی تبلیغ
وتسلیم ایچون بالفعل ارباب
استشاره‌لرندن اولوب حالا آستانه
سعادتمزده ایلچیلک خدمتنده
اولان مقبول ومعتبر ومدبّر
وفراست کستر قدوة امراء الملّة
المسیحیه عمدة کبراء الطایفة
النصرانیه لویس صالواتور

پادشاهی خشمتلو اولو رغبتلو

قدیمی صادق دوستمز اوں بشنجی

لوینز ختم الله عواقبه بالخیر

والرّشاد واحسن الیه سبیل

الصواب والسداد جنابلری

طرفندن کمال خلوص فواد

ومزید خصوصیّت وسداد

کیفیتلرینک اشعار وایرادینی

حاوی دربار خلافتقرار خسروانه مزه

تامه دوستی علامه لری تاوارد

وعنايتى ايله ملجأ سلاطين

عاليتبار وملاذ خواقين ذوالاعتبار

اولان عتبهٔ عليهٔ دولتمدارمزه

افتخار الامراء العظام العيسويه

مختار الكبراء الفخام المسيحيه

مصلح مصلح جماهير الطايفه

النصرانيه ساحب اذيال الحشمة

والوقار صاحب دلايل المجد

والاعتبار ولايت قرانچه نا واكاتابع

نبچه ممالك وسيعة المسالكك

السلطان الغازی محمود خان

ابن السلطان مصطفي خان ابن

السلطان محمد خانک منشور

سعادت نشور سلطنتم توقیع رفیع

سلطان البرّین ایله موقّع ومزین

ومثال بیهمتال خلافتم عنوان

عظمت نشان خاقان البحرین ایله

مطرّز ومعنوندر حضرت وهّاب

مالک الرقاب تعالي شانه عن

شوایب الارتیابک کمال فضل

اوبساقاني ومضافاتيله عموماً
بوسنه وقلعهٔ بلغراد دارجهاد
وصرب حكومتي وانده اولان
قلاع وحصره وبلاد ارنودلق
وبالتمام املاك وبغدان جوانبلرنده
واقع قلاع وتعريف وتوصيفدن
مستغني ونيچه بلدان وبقلقك
پادشاه معدلت پناه وشهنشاه
نصرت دستگاهي السلطان ابن
السلطان والخاقان ابن الخاقان

جزایر وطرابلس غرب و تونس
واق دکز وقره دکز وجزیره لری
وسواحللری ودیار اناطولی
وممالک روم ایلی وهمیسعا
کردستان وروم و ترک
وتاتارستان وچراکسه وقبارطیان
وکورجستان ودشت قپچاق
وایلات تاتاره دایراول حوالیلرده
واقع عموماً صغناق وممکلت
کفه واطرافنده واقع جمله

وقیروان وحلب شهبا و عراق
عرب و عجم وبصره و لحسا
ودیلم وخصوصا بغداد دار
السداد ورقّه و موصل و
شهرزور ودیاربکر وذوالقدریه
وارضروم بهجت رسوم وسیواس
وادنه وقرمان وقارص وچلدر
ووان وجزیرهٔ موره و کرید
وقبریس وساقز وردوس
و مغرب وحبش ودارالجهاد

قبلهٔ جملهٔ اسلامیان محراب
توجهٔ عامهٔ دیانت عنوان اولان
مکهٔ مکرّمه ومدینهٔ منوره‌نک
خادمی وقدس شریف مبارککک
حامی وحاکمی و بلاد ثلثهٔ معظمه
که استانبول وادرنه و بروسه‌در
انلرک وشام جنّت مشام وولایت
طرابلس شام ومصر نادرة
العصر نزهت ارتسام وکلّیاً
عربستان وافریقیه وبرقه

چون حضرت حق جلّ و
علانک عنایات بی غایاتی وسرور
انبیا علیه علی آله و اصحابه
افضل التحیّاتک سمّو معجزات
کثیرة البرکاتیله بنکه سلطان
صنادید سلاطین خالقان اساطین
خواقین تاج بخش خسروان
اورنک نشین ظلّ الله تعالی
في الارضین اولوب اشرف البلدان
والاماکن وابرک المدائن والمساکن

